



Si las Toses de Invierno

se descuidan, pueden acabar en pulmonía, bronquitis, enfermedades del pecho y hasta en tisis. Cuanto más fácil es curar las toses y fortificar la naturaleza con la Emulsión SCOTT. Este valioso alimento y medicina pura y agradable, aumenta la resistencia corporal contra las enfermedades, da vitalidad y enriquece la sangre en toda edad. El estar libre de toses, resfriados y enfermedades del pecho, es el resultado que da el uso de la legítima

Emulsión SCOTT

Vase el hombre con el pescado en el paquete y así se tendrá la seguridad de que es la legítima Emulsión Scott.

card Vives, pianista; Marián Perelló, violinista; i J. Petit Marés, violoncel·lista, després d'haver realitzat amb gran èxit sa tournée per l'estranger.

Una comissió de la Cambra Oficial de la Propietat, presidida pel senyor marqués de Soto Hermoso i constituïda pels senyors Ciurana, Prim, Grifó, Ragull, Salsavador, Casades, Burrull, Iglesias, Sala i el que d'ofícies senyor Armisen, ha visitat a l'alcalde per a demanar-li que posi coto als abusos comesos pels propietaris d'una Agència executiva i a notificar-los que està disposada a denunciar al jutjat de guardia els procediments administratius usats contra els propietaris.

El senyor Signer ha pres nota de la denuncia, promentent corregir degudament els abusos de què queixen els propietaris i fer que aquests siguin respectats en els seus drets.

Al Foment del Treball Nacional, avui, dijous, a les deu de la nit, se donarà una conferència pública de divulgació, il·lustrada amb projeccions, sobre l'interessant tema d'actualitat «Ventures i perills de la tracció elèctrica (tramsmissió i ferrocarri)» per l'enginyer industrial D. C. Duran de la Vega.

El Govern belga ha nomenat Oficial de la Gran i Real Ordre de Leopold II al Comissari d'Espanya a l'Exposició Universal i Internacional de Gand don Lluís Agustí i Monjonell.

Telefonemes detinguts per no trobar als destinataris:

De Granada, a Carles Ganxanmuller, carrer Call, magatzem; de Sevilla, a Salomó Cohen, Pensió Blau, Carrer 15, de Valencia, a Bosch, Mallorca, 232 ó 252; de Vilanova, a Miquel Reyes, carrer Luque, 145, segon; de Saragossa, a Manuela Garcia, Mallorca, núm. 114; de Tudela, a Xarxer, carrer Vilamari, 20, primer; de Tortosa, a Silvestre Ortín, Balaz, 145, segon, segona (Sans).

Han quedat obertes les classes de «Teoria del text» al Patronat de Nostre Senyora de Pompeia, Travessera, número 8.

El propassat diumenge va representar-se en el teatre de l'Institut Benéfic Social la comedia en tres actes «L'Oncle Jaume», traduïda i arreglada pel francès, per mossèn Camil Vives.

«L'Oncle Jaume» és una obra plena de situacions còmiques, i la seva traducció i adaptació al català està feta de mà de mestre. El públic, molt escollit, que omplia el local, tribuna entusiasta aplaudiments a l'autor i a la companyia, que la interpreta amb amor i acat.

Ha estat celebrat sessió reglamentària a l'ayuntament de l'Institut Benéfic Social, en qual acte, després d'examinar-se la pujant marxa de l'Institut, d'entendre's de les importants i laudatòries cartes rebudes de l'Episcopat espanyol, i de pendre's els acords més convenients per al desenvolupament de la A. S. P., procedí a la renovació de la Junta de Govern, la qual ha quedat constituïda en la següent forma: President, don Narcís Fla i Damià; vicepresident primer, don Benet d'Adrover; vicepresident segon, don Enric Sagnier; tresorer, don Carles Sanllehy; vis-tresorer, don Desideri Canals; comptador, don Josep A. Blanco; vis-comptador, don Vicenç Muntadas; secretari general, don Josep P. Belladà; vis-secretari primer, don Josep M. Boix; vis-secretari segon, don Joaquim de Barnola; vocals: don Ramón Albó, don Lluís Argente, don Felix Fages, don Manuel Girona, don Santiago Lopez, don Lluís Perez Samanillo, don Pere Terull, senyor de Solerino, don Joan Vallès i Puig, i secretaris de l'Oficina de Treball: don Josep M. Gich i don Lluís Jover.

S'acordà també la constitució de la comissió de Foment i Propaganda, i per a formar part de la mateixa, se designà als senyors don Joan Barnadas, don Ramón Batlle, don Artur Damis, don Joaquim Escardó, don Josep Guàrdia, don Leopold Negre, don Miquel Sastre, don Josep Serra, don Román Soler i don Josep Vidal de Llobatera.

D'acord amb el senyor rector de la parroquia de la Mercè, la Junta Diocesana d'Acció Catòlica ha acordat que

la missa de Comunió general que deu celebrar-se'l proper diumenge, a les vuit del matí, a l'esmentada iglesia, amb motiu de la clausura de l'Any Jubilar Constantini, sigui en sufragi de nostre senyor Bisbe doctor Laguarda (q. a. C. S.) i invitant a tan pietós acte a les associacions catòliques i als fidels tots de Barcelona.

Espera també la Junta Diocesana que les associacions catòliques concorreran a l'enterrament del senyor Bisbe, acompanyant a dita Junta, que hi assistirà en corporació al mateix, com humil tribut de reconeixement a son celosíssim i inoblidable Prelat.

Promet ésser molt concorregut el gran festival que, organitzat per la comissió de Dames ofertora d'una bandera catalana per al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, se celebrarà diumenge, dia 7 del que som, a les deu de la nit, en el Palau Municipal de Belles Arts.

Hi pendran part la «Schola Orphónica», dirigida pel mestre Artur Marcer, l'Esbart Folk-lore «Catalunya», dirigit pel senyor Rigall, la renomada cobla «Barcino», les orques elèctriques del Palau i els artistes de la companyia d'opèra del Gran Teatre del Liceu, senyores Albertina, Ferrando, i de Venegas, soprano lleugera, i senyors Callan, baríton, i Ricceri, baix.

El programa que amb tan valuosos elements podrà combinar-se serà molt interessant, per lo que, unit a lo econòmic dels preus, i al fi altament simpàtic de la festa, és de creure que aquesta obtindrà un èxit considerable.

- 10 cts. Lectura Popular 10 cts. Avui. Poetisa, per Ramon B. Bessegoda.

Per a facilitar la rebuda dels passatges dels mestres barcelonins que vagin a la Fegregació Nacional del Magisteri espanyol a Roma, han entregat 100 pesetes el comte de Güell i 100 don Manuel Girona. Continuen rebent-se els donatius destinats an aquest fi a la Junta Diocesana, Palau Episcopal de onze a una i de cinc a vuit.

En la sessió que celebrà la Societat Médico-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damià, avui, dijous, a les set de la tarda, en son domicili, Laura, 15, el doctor Bassols i Iglesias tractarà dels caràcters de la febra tifòidea en la infantesa.

Ahir tots els industrials de la barriada de Can Tunis visitaren la comissió de Foment municipal, per a demanar-li que abans d'acabar d'empendrar-la se suprimeixi la forta pujada i baixada que hi ha a la carretera del Morrot, suavitzant el nivell d'aquella via, ja que si no ho fa aixís, serà impossible que hi pugui pujar i menys baixar els carros d'indústria carregats, perquè els animals relliscaran.

La petició de dits industrials fou defensada per nostre amic i company el regidor senyor Nolla, fent veure la raó de aquesta obra i la facilitat per a fer-la i la comissió va quedar ben impressionada per a estudiar-ho i resoldre-ho oportunament.

Avui, dijous, a les onze del matí, les dames cooperadores de l'obra de Bones Llocu e, ind an la seva sessió mensual a la capella dels claustres superiors de Santa Agna.

Se distribuirà l'Almanac de 1914 que ha editat l'obra, apart d'altres fulles i opuscles de propaganda. La conferència és pública.

En la darrera sessió celebrada per la Societat Barcelonesa d'Amics de l'Instrucció, tingué lloc la recepció del soci don Antoni Cambet, que disertà sobre «Noves orientacions de l'Educació».

La Junta Local d'Emigració ha autoritzat durant el mes de novembre l'embarcament de 3.009 emigrants.

Durant el mateix mes de 1912 embarcaren 2.424 emigrants.

Per haver-se presentat amb documentació falsa foren detinguts i posats a disposició dels tribunals dos individus.

Ahir tarde, al passar un camió ple de vigues de ferro pel carrer don Pere IV, se li va rompre el fusell i va caure el vehicle, precisament a l'atravessar la línia de Tarragona.

Això obligà a varis trens a detenir-se i als tramvies a fer trasbordo.

Al cap d'una hora fou col·locada la roda i quedà el pas lliure.

DE FORA

De Cardedeu.—Ens escrivien de dita vila que ja passen de mida les malifetes dels amants de lo agè que's venen, fa temps, succeint a ciència i paciència de les autoritats de dita vila, que no poden descobrirlos. A varis furs perpetrats en distintes cases de parcs, que els autors no han pogut ser trobats n'han seguit d'altres no menys importants en la mateixa població, i ultimament els escacs varen tenir l'audacia d'assaltar durant la nit varis torres d'estueig desallotjant-les i fent destrossos d'importancia.

Ultimament en la nit del diumenge al diluns, en lo més poblat de la vila es realitzaren tres furs dels que foren víctimes els amos de dos cavalls i un carro.

Lo escandalós de lo que ve succeint en dita vila tant important com la de Cardedeu, guardada pel Somente i els mocos de l'Esquadra, fins al punt que els lladres campen ampliant burlant els seus perseguidors tan descaradament, fa que creix la latència de les autoritats per a que, amb tots els mitjans, puguin aviat remei a tals malifetes, que tenen esporuguts als pacífics habitants de la hermosa vila del Vallès.

—Sha inaugurat oficialment la línia Telefónica que, unida a la Xarxa Manresa-Berga, s'ha establert en la vila de Prats de Lluçanès.

A l'acte, que resultà molt agradable per la demostració de la seva elegria que feren els concorrents per haver conegut tan important, progressiva i civilitzadora millora, van assistir-hi les autoritats i molts patricis que, amb la seva presència, enaltesen l'acte.

Abans per a la seva inauguració es varen dirigir telefonemes de salut a tots els que han cooperat al pagament i cost de la línia, essent contestats amb grans mostres de satisfacció i alegria per a tots, i s'oposar per la promptitud amb que s'han realitzat els treballs d'instal·lació.

—Sha publicat el Butlletí Oficial Eclesiàstic del Bisbat de Vich amb el següent sumari:

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

«S. C. Rituum: Decretum generale super Motu Proprio «Abhinc duos annos» (Conclusión).—Privilegios y facultades concedidos a los sacerdotes que prestan su concurso a la Obra de la Propagación de la Fé.—S. C. Indices: Condenación de un libro.—Obra de la Propagación de la Fé: Circular.—Nomenclaturas hechas por S. S. Ilms.—Benedición Papal en la Catedral.—Obra de las Tres Marias.—Necrologia.—Bibliografías.—Vacante Eclesiásticas».

Diputació

Comissió Provincial

La Comissió Provincial, en la sessió que celebrà dimars, despatxà els assumptes següents:

Sessió de comptes municipals.—Ditaments proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de Monistrol de Montserrat, Olesa de Bonesvalls, Sant Llorenç Savall i Tona, de 1912.

Informe al governador sobre la instancia de don Francisco Guix, ex-alcalde de Corbera, per a que se dedueixi de les responsabilitats del dèficit contra el mateix en el judici dels comptes de dit poble i any 1909.

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la sessió de Governació:

Recurs de don Joan Folch i Argeñol contra la capacitat del regidor de l'Ajuntament de Sarrià don Miquel Jané Badia.

Reclamació contra les eleccions de regidors de Salaviera, verificades el dia 9 de novembre de 1913.

Renúncia del càrrec de regidor de l'Ajuntament de Sant Genís de Vilassar, formulada per don Jaume Basa Vives.

Idem id. del mateix Ajuntament formulada per don Josep Vilà Prat.

Exclusió del càrrec de regidor electe de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, formulada per don Francisco de P. Calbetó.

Sessió d'Hisenda.—Informe al senyor governador sobre una reclamació formulada per don Jaume Oliver contra el repartiment d'arbitris extraordinaris de Sant Llorenç Savall, per a 1913.

Idem id. sobre'l presupost ordinari formulat per l'Ajuntament de Sant Quirze de Besora, per a l'any 1914.

Idem id. sobre'l presupost de l'Ajuntament de Sant Cristòfol de Premia, per a l'any 1914.

Informe en els expedients d'arbitris extraordinaris promoguts pels Ajuntaments de Balenyà, Barberà, Borreda, Broch, Cànoves, L'Ametlla, Montmajor, Olot, Penelles, Polinyà, Prats del Rei, Roda, Prats, Sant Agustí de Lluçanès, Sant Julià de Sardanyola, Sant Just Desvern, Sant Salvador de Guardiola, Santa Maria de Marles, Santa Maria d'Oló, Tabèrnolas, Tàrrer, Tona i Tots, per a l'any 1914.

Borsa del Treball

Ofertes

3.286, meritori, de 14 a 16 anys; 3.287-88, aprendents, de 14 a 16 anys; 3.289-90, matrimoni sense fills per a cuidar casa de pagès prop de la capital. El marit sigui agricultor i la mujer sapiga cuinar bé; 3.291, recador, de 14 a 16 anys; 3.292-93, formen de metalls de ferro pràctic; 3.294-95, oficial i mig oficial sastres; 3.296, aprendent embarnador; 3.297-99, aprendents fotogràfics; 3.300-01, meritoris, de 15 a 18 anys; 3.302, escriptori pràctic, bona lletra i mecanografia, de 21 a 30 anys; 3.303-05, corredors per a articles d'electricitat i producte nou, joves; 3.306, oficial calderer en course, pràctic; 3.307, moço-ferre per a farmacia, d'uns 15 anys; 3.308, recador de metalls; 3.309, moço-corredor per a bodega, pràctic, de 18 a 25 anys; 3.310, aprendent, d'uns 16 anys; 3.311-13, meritoris que sapiguen escriure a màquina, de 14 a 16 anys; 3.314, aprendent per a magatzem, de 14 a 15 anys; 3.315, dependent-corredor, coneixi el ram accessoris d'autos i relacionat en xofers, d'uns 25 anys; 3.316, teòric pràctic teixits, que hagi treballat en casa de la plai; 3.317, senyoreta per a escriptori a mà i a màquina, de 25 a 30 anys.

Reclamos

3.264, senyoreta o jove; 3.249, mig dependent; 3.219, escriptori; 3.126, ajustador; 3.009, lampista; 2.562, pintor; 3.236, mecanògraf; 3.250, escriptori; 3.207, dependent; 3.184, mecànic; 3.205, mecanògraf; 2.944, lampista; 3.262, escriptori; 3.267, corredor; 3.182, escriptori; 3.280, senyoreta escriptora; 3.283, dependent.

—El president de la Diputació ha rebut un comunicat de la societat «Les Arts i els Artistes», en el que's diu que davant de la campanya contra les pintures al tresc amb les quals el senyor Torres Garcia decora el Saló de Sant Jordi, de la Diputació, han acordat protestar-ne, demanant que es tracti amb la consideració i respecte que un artista com el senyor Torres Garcia mereix per la emoció i el talent amb què treballa, afegint que les obres que posseïxen una quantitat de bellesa seran sempre defensades per dita Societat, prescindint de la escola a que pertenguen.

—Demà, divendres, se celebraran a l'iglesia de la Casa Provincial de Caritat els funerals en sufragi del vis-president del Cos Provincial don Joaquim Sostres i Rei. A. C. S.

Hi assistirà la Diputació en corporació.

Municipi

A la sessió d'avui tornarà a discutir-se lo dels títols de la Reforma, i probablement el presupost, si bé l'impressió general és que el projecte del senyor Lladó és a l'altura per falta de temps d'event-se prorrogar per un any el de 1913.

A darrers de mes se reunirà la Junta de Vocals Associats per a discutir lo de les cambres frigorífiques, suplant que l'Ajuntament hagi fet el dictamen d'aquí aleshores, i resolvent-ne assumptes pendents, entre ells unes transferències de crèdit per atendre algunes consignacions agotades.

El concessionari del concert sobre cotxes i autos van estar a l'alcaldia a demanar que no's demori més el compliment de l'acord.

Els adversaris del concert, en canvi, van enviar un notari qui va requerir a l'alcalde per a que no posi el «cumpleixis» a l'acord referit.

La Cambra de Venedors dels mercats ha dirigit una instancia a l'Ajuntament apolant el projecte de tancar el mercat de Sant Josep.

Entre altres raons, al·lega les següents: «Que és indiscutible la conveniencia i necessitat de procedir sens «pèrdua» de temps a tancar aquell mercat, entre altres motius, per evitar els molts robos que, en ausencia dels amos, se cometen a les taules i llocs, i ademés com a mida d'higiene, car sabut és que durant la nit alguns després de tancar venen al mercat d'abastaments en comuna i fener.

Podria no obstant l'Ajuntament com a mida d'equitat, i en atenció a que els venedors dels pòrtics tenen ja de molt antic establerts en ells petit comerç, concedir-los un lloc en l'interior del Mercat de Sant Josep amb l'obligació de pagar el doble dels drets de subasta».

L'Institut Agrícola Català de Sant Isidro s'ha adherit a la petició de que sigui rebuixada la pendent de la carretera del Morrot.

El president de l'Associació de la Premsa Diària, don Eusebi Corominas, va estar a complimentar a l'alcalde i a felicitar-se'l nom d'aquella entitat.

Va complimentar a l'alcalde el consul de Rumania.

Probablement el diapte se reunirà la ponencia del concurs de cambres frigorífiques.

Recaudació del mes de novembre darrer comparada amb la del mateix mes de l'any passat:

En 1912, 1.405.421'82 pesetes.
En 1913, 1.408.553'47 pesetes.
Diferència a favor de 1913, 3.133'65 pesetes.

La comissió d'Hisenda ha encarregat al quef de la secció senyor Vidal i Guardiola que faci per manera de què'l dissipar copies de tots els documents relatius al concurs de cambres frigorífiques.

Probablement sera precisa una sessió extraordinària de la comissió per a tractar d'aquest assumpte.

La comissió de Foment ha acordat: que una brigada arregli'l jardí dels presos cel·lulars.

Aprovar la proposició demanant que's posin a la línia de Santa des automàtics i s'adoptin altres mides per a evitar desgracies.

Passa a l'assessoria d'Alfons l'oferta d'una mina, propietat de donya Carme de Tejada, per atendre les necessitats del Carmel i Hortia.

Passar a l'assessoria la petició d'allargament de la clauvaguera del carrer de la Montanya fins al de l'Indústria.

Rescindir la contracta per a suministrar gasos amb el desist i accés a establir que, en lo succés, no's pugui fer cap traspass de subasta, sinó en l'acte de la celebració de la mateixa.

Continuar l'adjudicació de l'asfaltat del carrer den Riva d'Encrea al Foment d'obres.

Passar a estudi la petició de posar llums al tresc nou de la Travessera de Gracia, entre la Casa de Maternitat i la Riera Blanca.

Queda sobre la taula el plet sobre'l desajust de la carretera d'Horta.

La comissió escollida a uns delegats dels vens de can Tíms que demanen que sigui rebuixada la costa de la carretera del Morrot. El senyor Marial és resoltament contrari d'aquesta reforma.

El nostre confrare «El Dia Gráfico» ha publicat la relació d'una entrevista que un seu redactor, el senyor Vinardell, va tenir amb el senyor Arquebisbe de Tarragona. Es interessant transcriure la part que en la conversa dedicaren a parlar de la política catalana, i que contine les notícies que avencemem dies enera, mentre S. I. s'estava a Reus. Diu aixís:

—Y el Senado, ¿cómo se resuelve su actuación en el Senado, Excelencia?

—No me hablo usted de este asunto. Estoy pasando un verdadero disgusto. Acabo de remitir a Madrid el acta por la que se prueba mi derecho, según la Constitución, a ser nombrado senador vitalicio. Pues bien: entre las once senadurías vacantes que actualmente existen, no me encuentro la mía.

—Pero, ¿es posible?

—Y tan posible. No podrá ir al Senado para defender la Mancomunidad Catalana, el arzobispo de Tarragona.

—Los conservadores no van a rechazar el concurso de S. I.

—Si que lo van a rechazar, créalo usted. Y quizás con mayor empeño que los liberales.

—No me lo explico, Excelencia, ni salgo de mi asombro.

—Sencillamente: por haber combatido más a los conservadores que a los liberales. Se me considera un rebelde. Iguerdas y derechos me tienen por rebelde, y aunque las Academias me han abierto sus brazos, los Gobiernos no me concederán nada, está usted seguro, la cruz de Alfonso XIII. Las recompensas no pueden otorgarse al que se levanta a decir verdades en pleno Parlamento, completamente solo, rodeado de un vacío sistemático y frío que llega al alma. Figúrese usted que incluso me odian los ultramontanos, los elementos exaltados de la derecha.

—Al Arzobispo...? ¿No me explico el motivo?

—No quieren perdonarme, ni pueden, mis conceptos, vertidos en un discurso, al juzgar a la Inquisición y a Felipe II.

—Lo recuerdo, Excelencia, lo recuerdo. Les dijo S. I.: que los católicos podían jugar a su antojo a aquella institución y a aquel monarca. ¿No era así?

—Así era, en efecto. Y siago sosteniendo. Si vuelvo al Senado, seguiré siendo el de siempre. Mi norma es decir las verdades—lo que yo creo las verdades—a quienquiera que sea. Me uniré a los regionalistas siempre que se trate de asuntos relacionados con la autonomía de las regiones. Por lo demás he de ir siempre solo. Religión y política no deben mezclarse nunca, ¡nunca!

Y al decir esto, el rostro expresivo del Arzobispo se tornó enrojecido, bellamente enérgico y duro. El catolicismo—prosiguió—es santo e inmutable, mientras que la política es cosa variable y perecedera.

—S. E. me ha dado a entender que es regionalista convencido.

—¿Quién lo duda?

—Cambó. Es decir: yo no sé si lo duda el señor Cambó, pero en Barcelona se asegura que el gran político catalán dijo al conocer el nombramiento de S. I.: «¡Este nombramiento es una bofetada que el Gobierno dona a Catalunya al mig de la gaita».

—Así me lo manifestaron. Pero se me dijo que estas o parecidas palabras las había pronunciado aquí, en Tarragona.

—Excelencia, ignore este detalle.

—Si, sí; así cree Camb

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogia artistica.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles. Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

207



Portada

Original den Gali i destinada al «Calendari del Pagés», publicació de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre

A l'entorn d'una pintura den Torres García

Acabo de rebre tot d'un cop, quan més interessat estava en les coses que em volien, un plec de diaris i revistes de Barcelona, on se parla de la obra den Joaquim Torres-García, primera part de la decoració del Saló de Sant Jordi, al Palau de la Generalitat, que li ha sigut encomanada.

Havia vist l'obra per entre els clars de les bastides, mentre s'estava fent, i després de veure-la havia deixat Barcelona, amb l'impressió ben viva de que s'acomplia allí el primer pas cap a un ideal artistic que era el nostre, i que anavem a tenir fet obra d'art l'exemple entorn del qual la nostra joventut trobaria una orientació salvadora. Per a nosaltres, que havíem lluitat i estudiat l'obra del pintor, i veíem en ella plasmada la concepció de lo que deu ésser la pintura, el sol fet de que l'artista portés a realitat els seus projectes elaborats en el silenci i l'arreconament de tota una joventut plena de desinterès i d'heroisme, fou per a mi un plaer molt gran, car veia que anava a realitzar-se el primer pas vers un ideal en el qual teníem posada, i hi teníem posada, tota la nostra fe, en el qual veíem la força d'un exemple a seguir per la nostra joventut, desorientada per la trista situació en que la deixen les aures del progrés que de l'extranger li arriben, i l'escolasticisme així i trist que aquí se li dona per tota educació artística.

Aquestes eren, nés i clar, el nostre pensament, les nostres esperances, la nostra fe en l'obra den Torres-García. Després de llegir tot lo que d'ella s'ha dit en bé i en mal, no dubto gens en creure'm tot lo que s'ha dit en son elogi; i és de lo que s'ha dit en contra seu. La impressió que vaig endur-me'n de la pintura, considerada en si mateixa, se troba molt d'acord amb lo que en diuen els seus defensors; molt més d'acord que amb tots els llocs comuns, més o menys indignats, que li llençen els qui la condemnem, i que no són més en essencia, si se'ls despulla de tota la vestimenta d'amor a la dignitat de l'art, de que van acompanyats, que la repetició de

tot lo que s'ha dit, dels veritables decoradors de mur de la nostra época, als quals, per un fals concepte de lo que és i deu ésser la pintura mural, se'ls tira en cara com a defectes lo que no són més que pures i excel·lents qualitats.

Repeteix que no hem vist el plafó acabat sinó per una fotografia del seu conjunt que en publicava, donant-li tota la importància en el seu centre, una revista barcelonina, però amb la coneixença que he tingut ocasió de fer, amb la pintura del seu autor, i amb els conceptes que sobre ella han donat escriptors i artistes als qui estic unit per identitat d'idees, me formo un judici, i, francament, cara a cara a la pintura no sé, no puc explicar-me de moment la campanya virulenta, apassionada i desconsiderada, que ha començat en contra d'ella, i en la qual brillen totes les més exaltades indignacions, envoltades en profecies terribles sobre els perills que representa per a la Patria i per a l'Art de Catalunya. Lo més incomprensible encara, és que tals apostrofes parteixin principalment d'homes sobre la obra dels quals el temps ha jutjat ja, i l'actitud dels quals, davant la misèria artística i espiritual de la Catalunya del seu temps, els lleva de moment tota autoritat.

La virulència, l'apassionada furia amb que s'ha combatut l'obra den Torres-García, fins sortir els morts de la tomba, per a demanar que's posi damunt d'ella una capa de cal, no ens ofereix cap garantia d'un bon judici. Treient-ne i tot lo que hi ha de poc digne en les frases, i menys digne tractant-se d'homes als qui el pes dels anys deuria donar un repòs i una serenitat de concellers, sols trobem en els conceptes coses que's revelen els homes que s'obliden de que el seu sol és post, i fora de la realitat, sostenen els principis, recolzats damunt dels quals han viscut, indignants-se davant la gosadia dels qui s'atreveixen a faltar al cànon de la seva llei, que el temps ha mort. Més, ells creuen que són posseïdors de lo bo i lo bell i per això es defensen contra els atacs dels que hi manquen. Cal dir que aquest bo i aquest bell no és més que lo bo i lo bell d'una época, la gloria de la qual no cantarà pas la historia.

En els escrits en favor de la obra den Torres-García se celebra la gloria d'un avenir, se revela el desig, l'aspiració a un ideal de renovació artística, de catalanització del nostre art, d'orientació vers els camins de la pura i de la dignitat de lo plàstic, d'esperança per a la orientació de les generacions, que apartades d'una pintura que va a cercar les armonies al fons de les coses, va a realitzar armonies, que en comptes de l'espectacle del món, va a embellir-lo amb les seves construccions ideals.

El tò, i fins la composició d'aquesta literatura fulminant i execradora, llençada des del cim d'uns prestigis sobre els quals no tenim res que dir, perquè no'ns interessin, no ens és desconegut. Els retrets de l'erudició perfunada amb l'arona de les aules polsoses de la escola, el llampegueig irat que produeix la topada del còmol de les coses apressades i tingudes per infal·libles, amb una cosa nova que les contradueix, és igual, exactament igual, a tot lo que s'ha escrit, i es veu escrivint en la nostra época de renovació, a tall de defensa contra l'embat de les noves generacions, que venen a substituir a les que ja han fet el seu fet, o a les que sense haver-lo fet,

han tingut temps de fer-lo. L'exemple de les grans obres d'art. L'autoritat dels fets historics.

L'estatua neo-clàssica de les idees del vuitcent, surten i cauen en mig les indignacions, com un element incontrovertible de judici, com una aplomada, indiscutible raó de que lo bo està en ells. Tot és inútil, perquè justament les obres són canviades perquè han canviat els conceptes amb els quals volen condemnar-les. Són armes trencades abans de la batalla i per això en totes elles perden els que volen fer-ne ús.

El fet és molt humà, no obstant. Tota reforma, tota evolució, tota perfecció, cal pagar-la amb moneda de dolor i de lluita. Els interessos creats que se senten ferits en lo material, la noció sempre ombrívola de l'arreconament, en lo moral, són coses que s'oposen a la constant evolució natural de les coses cap a la perfecció. Les coses instituídes, al caure, produeixen un moviment en els que visqueren arimats a elles, semblant al del naufrag que veu enfonsar-se el vaixell que el duia. Aleshores ve aquell afany d'arrapar-se a les ruïnes dels principis, de rebucar aquestes ruïnes, la brossa; però els principis han deixat de ser una realitat, i tot el valor de la indignació no és prou per a fer-los revirar.

Mai, com en aquests moments, se demana amb tanta vehemència, que és lo Bo, que és lo Bell, més an aquesta pregunta sols el temps hi pot donar resposta.

I el temps ha passat ja, cruelment, sobre el valor de la obra de la majoria de homes de la passada generació. I és davant d'aquest fallo, davant de lo que aquest fallo ens diu, que nosaltres, els joves de la darrera generació, els que no tenim interessos creats, els que som impulsats per la pura de l'ideal, que venim a començar la nostra feina, proposant-nos donar a Catalunya la gloria d'un art, que sia la plasmació del seu esperit, i és encara davant d'aquest fallo, que veiem pel clar, que tota la gloria que volguem donar a Catalunya, cal que la cerquem, no sols lluny dels nostres principis, sinó en principis oposats als ells, car ja sabem que aquells sols podrien dur-nos a la grisor provinciana, freda, morta, que ha distingit el vostre temps. Per això, quan veniu amb les vostres tremoloses llànties a veure per la gloria d'aquella Catalunya, que vosaltres vareu fer, no estranyeu que els llums de la vostra estètica s'apaguin davant d'una Catalunya nova, més resplandent que ells.

Es per tot això que no ens entenem, i encara és per moltes altres coses. No ens entenem en l'apreci de la pintura den Torres-García, ni ens entenem en l'apreci de tot lo que anirà fent la nostra joventut. Els principis sobre els quals afeurem la llança dels nostres atacs, són justament lo que venim a substituir. No discutim, doncs, perquè seria tota discussió un circlo vicios. Apocieu l'arma sobre'l buit, i vos refieu per tant de coses que ja no existeixen en la realitat dels temps.

Nosaltres, els joves, els de la nova escola, els que som al volt de lo que significa l'obra den Torres-García, si voleu, indrem els principis discutibles. Si voleu, també, les nostres obres estaran faltades de dibuix, el nostre color serà terros, les nostres figures no tindran res que veure amb la realitat; sentirem, per tots costats, la manca de una bona escola que encara no heu

rits personals, però ni tots plegats a ensalçar, podem, amb els grapat de llum veritable que provindrà del talent indiscutible de les persones lloades, il·luminar la grisor de la Catalunya que vosaltres ens deixeu, amb els seus museus tristos, plens de coses grans i vanes, amb les seves sales plenes de guixos bruts, amb les escoles polsoses on se predica l'essencia de la Bellesa amb anàlisis dels ingredients que componen la recepta per a lograr-la amb les plaques de la ciutat plenes de fontetes carinelones, amb els palaus abandonats al mal gust i a l'extrangerisme, amb l'art de la casa invadit per l'Alemanya, amb les ruïnes dels monuments destruïts al fer la ciutat nova i enderrocar les muralles, amb la grisor d'uns aixamplis que semblen alçats sobre la selva verge, damunt de l'herm de tota tradició.

Es tot això que tenim per a formar-nos un judici de la vostra obra, i assegurar-nos de l'absoluta inconveniència dels vostres principis. L'estat desolador en que ens deixeu Catalunya en el moment que els vostres anys vos jubilen del governall de la seva vida artística, ens diu dom hem de seguir uns camins molt diferents als vostres, i és següent-los que ens veiem allunyant-nos de vosaltres, i és a l'allunyar-nos que amb la mà alçada ens apedreguem amb els rocs de les ruïnes de tot lo que vosaltres edificàveu sense consistència.

La nostra ventatja damunt vosaltres, és la de que tenim elements de judici sobre la obra que heu fet i la que heu entrebancat o privat de fer als vostres contemporanis predecessors nostres quan la comparem amb la que en la mateixa época s'ha fet arreu del món. Vosaltres no podeu jutjar-nos, perquè teniu els principis amb què fer-ho absolutament desautoritzats per la presència de l'obra que a base d'ells heu realitzat.

No discutim, perquè és un treball inútil. L'obra den Torres-García és el primer pas de la nostra acció. No'n sabem més, perquè lo poc que hem fet ho hem hagut de fer abandonats de vosaltres. Davant de lo que comença, davant la noble empresa de donar a Catalunya la gloria del seu art, deuen callar aquells que sols han sigut capassos de donar-li la misèria actual. Davant l'empresa de cercar la nostra tradició nacional, deuen callar els que han deixat emigrar i destruir el nostre tresor artistic. Davant l'empresa d'una renovació de les arts, deuen callar els qui han restat durant tot el segle XIX a la rera-saga de tots els pobles; davant d'una empresa de catalanització de l'art, deuen callar els qui no han fet més que seguir les escoles estrangeres.

I, qui són aquests joves?... sento ja que pregunta una veu.

Són els innominats, els que ens hem trobat junts al mig del carrer, o dibuixant en uns golfes, perquè no teníem escoles on anar. Són els que encara no hem venut cap quadre, ni hem alçat cap medalla. Són gent sense prestigi, amb les obres que tot just comencen a pendre forma, amb l'ideal que es va resolent...

Aquests, són, i uns quants al voltant de l'obra den Torres-García que venim a rellevar-los. Són una realitat i ens fem lloc.

I insignificants com som, tenim una gran força, que ens vé de vosaltres. La força nostra és la tristesa de lo que heu fet.

Amb aquesta força, l'ideal que'ns guia i les nostres obres, encara poc



Taller Masriera. Una sala.

sabut crear, però tenim indiscutible, incommovible, un punt de partida, una seguretat, i és la de que si volem fer la gloria de Catalunya, per la qual sortim a vetllar tan a deshora, no serà pas seguint el vostre camí, ni augmentant l'herència trista que heu deixat a les joventuts.

I és davant d'aquesta trista herència, lluny de tota la protecció que'ls vells deuen a la joventut, abandonats per la vostra desinterés de tot lo que no sien les vostres pintures i les vostres medalles, sense escoles on veritablement poguessim encaminar les nostres ansies, que ens hem posat les mans damunt del cor, i ens hem preguntat atòracs si hem de continuar pintant els vostres immensos quadres d'istoria; les vostres «Vistas del soldado», si hem d'ocupar la nostra vida fent exposicions i treballant medalles, si hem de fer chor a la vostra veu quan demanem exposicions que millorin el estat precario de la classe i deixar que els quadres que hi venem se pudreixin sota les goteres de la teulada del museu abandonat; si hem de continuar en el vostre silenci davant la destrucció dels monuments de Barcelona amb la Reforma; si hem d'oblidar-nos de tot lo que és la vida del nostre poble, per a treure de la font d'aquesta realitat el nostre art, o hem d'anar-nos en com vosaltres a passar l'estiu en algun recó pintoresc de la montanya, pintant abrets i postes de sol melancòliques; si hem de seguir omplint els salons dels nostres palaus públics amb allegories viventes del «Comercio y de la Industria»; si hem d'anar, en fi, a superar la fotografia en colors, per a perfeccionar la miserable herència que ens heu deixat, o hem de fugir dels vostres principis si volem fer per Catalunya quelcom més de lo que heu fet vosaltres.

I ara salvem d'aquesta generalitat tots els casos que s'ho mereixen, tots tots els tindràn en consideració; un a un, cantarem els seus mè-

dibuijades, terroses, indignes, anirem al portal del Palau de la Generalitat a posar el nostre cor i el nostre entusiasme a l'obra de la renovació espiritual de Catalunya que allí s'ha començat. Com a artistes, el lloc ens perteneix. Si vosaltres hi entreu per a cubrir de calç el fresc den Torres-García, nosaltres trocarem a la porta demanant que en Torres-García acabi de decorar la Sala de Sant Jordi, i no poguent acomplir la nostra petició amb els prestigis dels anys i de les medalles amb que acompanyàreu la vostra, mostrant l'os aquesta Catalunya que ens deixeu, amb els seus museus plens de goteres, amb les seves escoles polsoses, amb la invasió de tots els estrangerismes artístics, els directors.

«Senyors diputats, nosaltres encara no sabem dibuixar ben bé figures, però aquests que's donen a sí mateixos per tan traguts, han esborrat la faç de Catalunya, que nosaltres volem reconstruir»

Joaquim FOLCH I TORRES.

Tota bellesa nova s'opos a tot que hem adquirit precedentment, igual en pintura que en música.

El fruit de les veritats retrobades o eternes de tractat de llacuna. Molt el donar la mà amb els clàssics; els seus contemporanis el prenen per un anarquista o per un malalt.

En altre temps i de primer anduvi, jo mateix vaig riure del Daisac de Rodin... Fins a un esperit cultivat li cal el garbell del temps per a que pugui concebir la sinceritat o l'entensió d'un punt de vista nou, d'una fórmula que rompi amb els canons establerts...

Henry Balailla

«D'una carta tractant de la re-jeu i la maduresa que esgrira el judici d'una obra artística»



Cartell

Original den Marian Andreu, enunciant l'Exposició celebrada a Munich per aquest artista

Els periòdics oficials i l'ambient estètic

Seria una tontada estendre's aquí en llargues disquisicions sobre la influencia de l'ambient en la formació dels homes. Tothom és fill del seu medi. Aquesta afirmació, que en abstracte és falsa, devé una gran veritat tractant-se del comú dels homes, sense força d'inhibició contra les corrents externes, sense llum interior prou forta que il·lumini, sense ofegades, les llums d'afora seu. El medi emmolla a sa faula, la plebs sense personalitat pròpia; i adhiu tractant-se de gent de pes, que porten a sos dintres un lastre de principis i un timó orientador, el medi deixa petjades en llurs ànimes.

D'aquí les campanyes que a hores d'ara s'estan fent a tota Europa per a moralitzar i aristocratitzar l'ambient en totes les seves manifestacions. El clàssic, el faure del lliurecanisme no ha fracassat sols en Aranzels i qüestions comercials. Cap savi està ja pel lliurecanvi i la llibertat de l'ambient en la vida. S'estudia amb urgència la manera de imposar un ambient escullit, per a que les petjades que deixi en els homes siguin lluminoses, i les sedimentacions que van posant-se, ben selectes.

Inútil és afegir que's prescindeix, per a go, de l'absurd «faci totum lo que vulguis». Lo qual vol dir que, en dítim terme, aquesta imposició d'ambient selecte, com que és regulació de la llibertat de cada hù, devé sempre una funció de govern, una imposició de la minoria escollida que des de dalt mena cap a sos destins el remat humà.

Si aquesta mena d'imperialisme o imposició s'ha d'aplicar indubtablement al bé i a la veritat, és necessari afegir que també té d'aplicar-se a la estètica i a l'art, en tot quant faci referència a la formació del públic.

L'Art—acaba de dir un mestre en aquestes qüestions, el bisbe Torres i Bages—l'Art és lo més humà que existeix al món. Perquè és així, nosaltres veim predicant des d'aquesta «Fulla» i en la premsa la missió eminentment pedagògica de l'art, com a instrument eficaçissim de formació dels homes i d'equilibració de tota mena de forces aparentment antitètiques, tant dins de l'individu com en el si de la societat.

I si l'Art és lo més humà i equilibrador, és a dir, lo més educador, està clar que ell ocuparà un lloc essencial en el marge de coses a imposar per una governació inspirada en un sà imperialisme purificador i nodridor de l'ambient.

Però d'aquí se'n deriva una afirmació més clara, encara. Si tot govern i corporació té de col·laborar la llibertat individual en tot quant representi prostrucció de l'ambient, amb molta raó té l'obligació estricta de que l'ambient que elles creïn, directament no sigui prostruït, banal, abarragant. Aquest dever de les corporacions governants és ben clar. Tot quant emaní d'elles ha de ser bo, moral, si: de ser, també, estètic, selecte, purificador, harmonitzador, és a dir, artistic.

vern central, el Govern civil i la Diputació.

(Havem vist ja cap publicació més banal, més fastigosa, més malfeta, més antiestètica, i, per lo mateix, més antihumana—paraula del savi bisbe nomenat?)

Paper pèssim, que danya la vista per son color, que fereix el tacte per sa factura, que transparenta i fa il·legibles les lletres. Aquestes, bastades per l'excés de servei, mal pintades per sa pessima col·locació, ja de molt mal gust en sa forma. Interlínies axavacanades i atapalades, sense cura en lloc. Compaginació barroera i d'ofana de tot art, amb títuls sense ponderació d'espais, columnes i fillets sense solta, un desequilibri total en tots els ordres. Formes sense gota de mirament al fi a que's destinen aquells papers. Tinta amorfa de color, amb clapes a tot arreu. Apiloteu el mal gust en tots els ordres; feu un esforç; per a donar a llum el paper escrit de més infima qualitat, i tindreu ja «Gaceta», el «Boletín» i les Llistes.

Això és depriment, desmoralitzador, deformador. Deformador de la burocràcia, que deuria ser la selecció dels ciutadans. La lectura diària d'aquells paperots il·lejos, la vista continua d'aquell desordre escrit en un desequilibri total traspaia arreu, l'abiecció continuada i gota a gota d'aquell abarragament, tot ha d'influir decisivament en la formació plebeia i desentona de la burocràcia.

El contacte d'aquell paper dolent, que primer fa crispas els nervis, va tornant-se més familiar, emmollint el gust a sa baixa natura. L'insà agomolament de lletroria antiestètica, que comença afegint els ulls del còs i els ulls de l'ànima, acaba per a fer-los tornar menys amb clapes a tot arreu. Apiloteu el mal gust en tots els ordres; feu un esforç; per a donar a llum el paper escrit de més infima qualitat, i tindreu ja «Gaceta», el «Boletín» i les Llistes.

Ens queixem de la burocràcia. Precisament parlant, ens queixem de les maneres de la democràcia, maneres externes de politesa, presentació i servilisme!



Taller Masriera. Vestíbul

Taller Masriera. El peristil.

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907



G. HOMAR

MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION

CANUDA: 4. BARCELONA

TALLERES: Carrer Sarrià, 88

MOSAICS E F. ESCOFET & C

Ronda Sant Pere, 8

COMPRA
VENDA

DE
ANTIGUITATS



ESTEVA Y CA

GRAN FABRICA DE
PARQUETS Y ORN
TUBERIAS Y ORN
METALS MOBLES
ALTAIRAS JATGES
MOTELURAS PERA
MARCHES-OBJECTS
D'ARTESANES
DE REGALOS

Deposita Expositiva de Gracia 18. Carrer de la
Tallereria Universal 12. BARCELONA

Compra i venda
d'antiguitats

ANDREU MASSOT

Baixada de la Presó, 5, i Plassa Rey

GRANS TALLERS DE FOTOGRAFAT

C. Murtra

Hospital, 49, principal. - Barcelona

Mobles Artístics
Joan Busquets

GRAN PREMI D'HONOR
LONDRES - 1912

Aquesta casa no ha traslladat el seu despatx;
segueix en el carrer de la Ciutat, número 9

En la Libreria Nacional
i Extranjera

72, Rambla de Catalunya, 72
(cantons de València)

Novetats en
llibres d'Art
i reproduccions
gràfiques

RENART & C.

Gran assortit en objectes d'art,
fabricació de la casa, propis
per a regals
Reproduccions, clàssic i modern
Exposició de reproduccions
fotogràfiques al carbó
Grabats, Marcs i molles d'art

271, Diputació, 271
(entre Claris i Passeig de Gràcia)

Crònica

¿Plebiscits?

Sembla que un important nucli d'artistes joves, imitant la pràctica introduïda per certa revista d'art cinematogràfic, té el propòsit — que nosaltres, sense cap esperit de solidaritat ni de blasme, consignem a títol d'informació — d'obrir una sèrie de plebiscits per a jutjar les obres d'art exposades a l'admiració de les generacions en alguns indrets públics de Barcelona.

Si no menten les nostres notícies, s'iniciaria la tanda amb el plafó decoratiu que figura al fons de la sala gran de la Maison Dorée, mostra tal vegada la més característica de l'art amb el qual s'ha fet un nom don Alexandre de Riquer.

Descobrint la França

Els inventaris monumentals i senzillament arquitectònics són per a l'art d'un país d'un gran interès, i més tot quan la tasca es realitza metòdicament, com s'ha començat a fer a la Catalunya peninsular i a les illes catalanes.

Si no seguit un mètode, hi haurà França qui té cura d'inventariar també per reproduccions artístiques els tresors del país. Seguint tal volta l'atzar, però aplicant-se a l'obra amb ver entusiasme, el pintor americà Frank Boggs s'ha imposat en els seus paisatges de reproduir els bells monuments francesos, i és en alabanza d'aquesta tasca que en un article aparegut a la revista «L'art et les artistes», fa el repertori crític d'art M. Emile Sedeyn les següents consideracions:

«Reflexioneu, diu justament el crític, lo que constitueix la particularitat íntima, la particularitat real d'un paisatge, sobre tot d'un paisatge urbà. Per vosaltres a qui el presbiter de Notre Dame és un motiu de perpetua emoció, proveu d'imaginar-vos a Notre Dame, a la Provença. Transporteu les arenes de Nîmes al Camp de Mars, i Santa Cecília d'Albi en les bores del Pas-de-Calais. Descepcions, sensades. Aquests edificis formen un sol cos amb el cel, amb la terra, amb la llum, amb l'ombra, amb l'aire que's envoleixa. Els quals han construït ja han comptat amb aquests elements, destinats a cooperar a la seva bellesa, a accentuar el seu relleu, l'hermosura, la majesttat triomfant. És així, el seu conjunt, amb el seu relleu immutuable, que constitueixen un paisatge. Si el pintor que s'hi atrevia no comprèn pas el paper que hi desempenja l'atmosfera, si no encerta pas a expressar-la, la seva obra tindrà, per hàbil que sia, aquesta impersonalitat, aquesta sequedat, que allunya, perquè desconcerta. L'atmosfera en un paisatge, i sobre tot en un paisatge monumental, és l'element essencial de la semblança.»

Una portada den Gall

Cada dia més s'estén entre nosaltres l'amor al llibre artístic o senzilla ment de bon gust, no sols entre els particulars, sinó entre les entitats.

Ara mateix, el volum publicat per cura de l'Economia, contenint els treballs de l'Assemblea celebrada fa un any, està imprès i presentat dintre una sobrietat realment exquisida que el fa digne de lloçana, precisament per la seva senzillesa.

El voler engalanar massa un llibre és sempre perillós i moltes vegades n'hi ha que paguen per haver-hi massa «disgust d'art». Per això és d'alabar, quan aquest desig existeix, el cercar-se com a col·laborador un artista de valia. I aquest és el cas de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre al voler substituir per una portada nova la que s'havia fet ja tradicional en el seu popular «Calendari del Pagès». L'artista a qui ha anat a trobar l'Institut era ben bé digne de la comanda. Se tracta den Gall, un dels nostres pintors joves de més empenya i el prestigi del qual com a mestre del seu art li ha conquerit entre els seus confrades aquella autoritat que, en la majoria dels casos, sols pot adquirir-se a cop de llarg any de exercici.

De com ha aconseguit la seva tasca, n'és mostra el gravat que reproduïm a l'altra cara d'aquesta «Pàgina». Cal doncs felicitar, no sols a l'artista pel seu treball, sinó a l'Institut de Sant Isidre pel bon acort d'haver-lo encarregat an ell.

En Merlàn Andreu

Se troba entre nosaltres el notable artista esmolador en Merlàn Andreu. Ha arribat a Barcelona, després d'un llarg viatge per l'estranger, durant el qual ha visitat Londres, París, molts ciutats d'Itàlia, etc., havent fet llarga estada a Múnic, on organitzà una interessant exposició de teiles i esmalts que li valguen grans elogis de la premsa muniquesa i respectables beneficis. El cartell amb el qual l'anuncià honora avui aquesta PÀGINA.

No cal dir com nosaltres, que tantes proves hem donat de l'alta estima que mereix en Merlàn Andreu, ens alegrem dels seus triomfs i ens produïm gran satisfacció tenir-lo, encara que temporalment, entre nosaltres.

visqui a l'acció real, del que ne és reproducció. És per això, com s'ha fet observar, que l'arc, la fletxa i la fona subsisteixen a l'estat de jo, quan fa molts temps que l'ús d'aquestes armes ha desaparegut en la realitat.

Moltes vegades l'imitació infantil pel joc, esdevé força original, doncs hi ha infants que tenen l'idea d'imitar lo que els altres mai havien pensat a reproduir. En el món dels infants com en la societat dels homes, hi ha iniciadors. Aquesta imitació accidental dels infants per a certes accions és algunes vegades molt singular. M. Maurice Rollinat explica que una vegada va veure a uns infants jugar a entesos; l'un feia de mort, un altre de capella; al davant hi anaven els escolanets, i seguien al darrere els pares i els amics; i resultava un convoi model; la lentitud del pas, el reculliment, l'aflicció demostrada pels germes, els sospirs, pel blinament de l'esquena, els ulls plorosos, el gestic, tot hi era.

Albert Thierry, en una escola va observar un fet semblant al joc de la tomba. En un recó del jardí han portat els infants a faldades, fulles seques de castanyer i de tell, i n'han fet un munt; al bell mig hi fan un forat, i així que poden atrapar un omet, li posen i el cobren de fullaraca fins que ha desaparegut; i mentre que l'enterrament resisteix, se convulsiona, crida, plora, i per fi s'escapa, cridant els altres reventant-se de riure, sa la tomba sa la tomba! Altre exemple no menys curiós: A Anglaterra en 1858, per a suprimir la publicitat de les execucions capitals, s'invoçà el fet que s'havia vist a Nègrate, aon havien penjat un assassin, i que tan bon punt varen retirar la forca, uns infants pujaren al cadafal, divertint-se reproduint l'escena de l'execució, a la qual havien assistit entrells espectadors.

En Triadó a can Parés

A can Parés ocupen aquesta setmana la testera uns paisatges den Triadó. La factura n'és granada, amb tot i que en alguns d'ells el tema podia haver temptat a un artista dels que amen sobre tot el detall. Així hi ha, per exemple, aquells contrastos de sol i ombra en els quals excel·len certs traçuts minuciosos i panoràmics amb gran varietat de relleus i de tons.

FLICK.

DE ROMA

Dues exposicions

Troballa arqueològica

La exposició biennal de Venècia d'enguany promet ésser molt important. La crònica ja s'ha ocupat de l'inauguració dels treballs per a la construcció del nou pabelló rus. Ara s'afirma que la primera exposició d'art rus a Venècia tindrà una importància extraordinària. No serà com la secció russa en l'Exposició de Roma de 1911, un conjunt d'obres de distint valor i de tendències contradictòries, sinó una secció homogènia, on ressaltaran especialment els nous mestres de la decoració esoenogràfica, tan característics en son gust artístic artificiosos, que amb Backst al cap, han obtingut un èxit tan important a París. A Italia és conegut molt poc aquest moviment artístic i per ço serà molt interessant, al menys per lo que toca a les seccions de Klimt i d'Anglada. Altra novetat serà el Saló de Sardenya, on exposaran nombroses obres els pintors d'aquella illa meravellosa.

En el gran saló del Palau de Belles Arts s'ha celebrat l'anunciada gran exposició de flors. En la gran Sala dels Cristalls són exposades, en esplèndida simetria, crisantemes i grans flors, clavells, palmeres en gran quantitat, entre les que ressalten «Phoenix», «Chamaedorea», «Kenta», «Cocos», etc. Veritablement són admirables un grup de crisantemes de forma perfecta i de cultiu superb, i dos grandíssims exemplars de palmeres: un «Cocos» i una «Jubea Spectabilis», escultes entrells moltsíssims que'n poseixen l'establiment per a la formació de jardins i viles. En l'invernacle la disposició artística de les plantes exposades és perfecta com antany.

Dins un prat verd en el que s'aprimen «Conularias», «Gloxinas», «Cyclamen» i Begonia Gloria de Lorraine, s'aixequen dos grans grups laterals veritablement magnífics, formats per palmeres d'invernacle, entre les que ressalten: «Anthurium» i «Phylodendron», de formes variadíssimes: «Kenta», de varies espècies; «Dracena», amb fulles de cascail, i flors de formes molt curioses.

Es, doncs, una exposició superbament artística.

A Brescello, efectuant-se darrerament excavacions en el nou edifici destinat a les escoles, se descobriren més de 40 metres de prehistòrics mosaics, i es creu que pertanyen a un ric palau del primer segle de l'Imperi Romà. Brescello—d'antic Brissillum—com és sabut, és una antiga colònia romana, que té una història importantíssima i no's comprèn com s'hagin exportat tants objectes d'important valor del seu subsol en lloc de reunir-los en un adaptat Museu de la ciutat.

ARRICUS.

Roma, 30 de novembre de 1913.

LA PINACOTECA

MARCS I GRAVATS
Carrer de Cortis, núm. 634

maneres internes de treball, gust i ordenació.

I si la burocràcia és intolerable, tal com la tenim avui, per lo que fa i per com se presenta, no serà lògic anar a les causes i atacar-les d'arrel, i gestionar una administració pública adequada, a l'ideal que'n tenim?

No cal que confonguem nosaltres, volent atribuir els mals de la burocràcia solament a una manca absoluta de gust, i menys encara volent atribuir aquesta manca absoluta de gust a la sola lectura dels periòdics oficials. Evidentment no es pas així.

Però tampoc cal que confonguem els cridats a formar la burocràcia. Perquè si els mals d'aquesta no's deuen sols al mal gust, ni el mal gust se deu sols als periòdics oficials, és evident que els mals aquells se deuen a una sèrie de concusses, «totes singulars, i si's vol, petites, com el mal gust», i aquest mal gust se deu a una sèrie de concusses, «totes singulars i si's vol, petites, com els periòdics oficials».

La reforma de les coses és sempre reforma de petits detalls. Reforma en bloc no existeix. Fora de lo menut, no existeix res més. Lo petit és lo gran, o millor dit, lo petit és lo únic. Tota concepció de reformes globals és un pur mirallisme que té lloc en les bores de lo abstracte, ja mai se toca amb les mans ni s'ingesta en la realitat.

Al costat del periòdic oficial podríem parlar del diari polític; està bé. Al costat del mal gust deformador de l'ànima podríem parlar de la incompetència i de la inactivitat; admes. Però la reforma té de començar per quèdoni i té de acabar en tot lo reformable.

Podríem recalcar el capítol de la formació estètica fent veure la superioritat de lo «humà» sobre lo «intel·lectual» o de lo «físic». Podríem, també, ponderar l'importància de lo referent als periòdics oficials, considerant que's tracta d'una acció deformadora de cada dia i que és la corporació pública, la que des imposa per coacció als demés un ambient sa i estètic, la que té el dever ineludible de ser la primera en no prostituir aquest ambient amb els seus periòdics. Però n'és suficient que s'admeti l'urgència de reformar aquestes publicacions oficials, al costat de tota reforma d'altres ordres que's cregui útil per al sanejament de la nostra atrotinada burocràcia.

Vinguí, doncs, una «Gaceta» bella, selecta, edificadora, transparent de gust i regalant per tots sos indrets harmonia, serenitat i ordre. Vinguí un «Boletín Oficial» elegant, atraient, fins suggestiu, que enxufi en la freda prosa administrativa altres distingits i transparents llums en els mateixos edictes judicials. Vinguí unes llistes electorals senzillament artístiques, que convidin a ser llegides i mirades, i a convertir aquesta fruïció sentimental i bella en un acte pur, ordenat, harmònic, seré, de votació.

Que, tractant-se de la stoules, sols a unes superiors llistes asserenades de senyalla bellesa, hi pot correspondre una democràcia que voti asserenada en mampres, femsolia i veu asserenada, també, en maneres internes i en esperit.

Ànima selecta—coneguda o incògnita que l'asseu als escons de les Cambres o de la Diputació, que ocupa i qui sab? un lloc eminent al Govern civil: en tes mans depose el meu plany per la bellesa. Mentre els altres prediquen coses generals i abstractes, les tu aquesta petita obra, concreta i eficaç, de senyalla beutat periodística.

Joan BARDINA.

imatgeria religiosa

Els escultors en fusta a Xenius

La Societat de Fadrins Escultors de Imatges Religioses en fusta, ha dirigit al nostre eminent col·laborador Xenius el següent missatge, testimoni d'agraïment a una bella glosa apareguda en el cos del diari:

La Societat de Fadrins Escultors de Imatges Religioses a l'eminent escriptor català, al profund pensador, al celsador de belles gloses, or puríssim de nostra literatura, a l'hel·lènic i sensu noucentista, a Xenius, en fi, salut.

Complint l'honrosa comanda que la Societat ens ha confiat, a vostra benevolència ens acullim, confiats en que vos, insigne o'fere de la paraula, sabreu veure en les nostres, pobres i orfes d'aquelles bel·leses que com a rics ensenals engasteu en les vostres, lo que tenen realment de bo i que és la sinceritat amb que són dictades.

Prou temps hem deixat passar des de que amb motiu del primer Congrés d'Art, Cristia, va sortir a llum vostra bella glosa a la fusta dins la Imatgeria Religiosa, glosa que a tots nosaltres, senzills conueadors d'aquest Art, va enlluernar-nos amb sa abissima claretat, admirant una vegada més a l'artífex que va posar tanta lògica en tan hermoses com breus paraules.

Prou temps hem deixat passar, hem dit; més, tinguem en compte, jo's Xenius! que aquesta penyor d'agraïment que avui vos oferim volem que fós tot lo solemnal possible, i per a que fós així, convenia que l'acord sigués pres

en reunió general extraordinària, com ho ha estat ara.

Es cert que a primera vista sembla que hauríem pogut convocar-la més aviat aquest reunió, mes a vos Gutuall i Patrota fervent, creiem que vos plaurà el motiu de no haver-ho fet així, car nosaltres som també, amb totes nostres forces, com a fills d'aquesta terra privilegiada, adoradors de nostra Patria Catalana, i no podíem restar indiferents en dies de prova com els prop-passats.

Mes, tant tost complerts nostres sagrats devers de ciutadania, i apallatats, tornats altra volta a nostres quefers, amb l'anlm seré i nostres nervis sense aquella elevada tensió, hem conuegut a pagar en lo que podíem nostre deute.

I que és gros aquest deute per part nostra, vos ho provarà quan sapiguem que vostra glosa va aparèixer en el propi moment en que nosaltres estavem disposats a rompre llances en prò de la fusta en la Imatgeria Religiosa, fent lo possible per a que els mestres escultors catalans de l'Art de l'Imatgeria Religiosa, alguns d'ells eminentíssims, despetessin de son ensopiment, potser mortal, davant d'aquesta invasió feroç de la Imatgeria en pasta dins del Temple.

Mes, ¡com podrem pagar-lo nosaltres aquest deute, humils obrers de l'Art de l'Imatgeria Religiosa, si aquest deute és molt gran i nostres paraules no estaran a l'alçada de nostre desig?

A vos glosador imitabile, vos toca decidir, i si vos plau aquesta pobra penyor d'agraïment que nosaltres vos oferim, ens considerarem honradíssims amb vostra benevolència, i en el fons de nostres cors hallestarà sempre un record per a Xenius.

Que Deu vos dongui molts anys de vida per al major esplendor de les lletres catalanes i per a l'emancipació de l'Art de des de la Societat de Fadrins Escultors en fusta d'Imatges Religioses, i en son nom, el president, Pere Oba. Barcelona, 26-11-1913.

Conservació de monuments

A la Cambra francesa fou votada dies enrera la nova llei encaminada a la conservació dels monuments històrics. L'endemà de la votació el diari parisenc «Le Temps» publicava un article que, per donar una idea de la llei, reproduïa a continuació:

La nova llei

de monuments històrics

Registrat l'any 1909, en el despatx de la Cambra, discutit quatre anys en la sina de les comissions, retocat, corregit, el problema establert pel Govern per a substituir l'antiga llei de protecció dels monuments històrics, ha estat per fi votat ahir, sense debat. És de desitjar que el Senat no espari tant llarg temps per a donar a nostre patrimoni artístic el dret que demanen tots els amics de l'art.

La nova llei porta, en efecte, sobre nombrosos punts, una certa quantitat de garanties que faltaven. Estableix un dret nou. Encara que sigui incompleta, i encara que li falti progressar molt, és precis confessar que s'ha fet un gran avenç. Tots els articles de la llei votada curen d'engrandir i facilitar el registre de l'Estat sobre les riqueses artístiques i els monuments exposats fins ar a tants perills.

La llei s'ha enginyat per a preveure lo més greu: el poc respecte a les obres d'art o, millor dit, l'esperit d'especulació que mou als propietaris—establiments públics o persones privades— a treure profit d'obres de les quals no'n són ells més que depositaris provisionals. Tots tracten, en efecte, de adinerar-se llurs riqueses d'art. El particular tracta d'enganyar la seva antiga casa; el municipi es nega a conservar l'antiga iglésia gòtica, la Casa Consistorial o les ruïnes històriques. Tots tendeixen per si mateixos a empenyar llurs béns, i l'Estat, davant del perill tan imminent, es veu obligat a cedir.

Calla, doncs, introduir en la legislació el principi d'obligació. Aquest és el principi que dicta l'article 25 de la llei nova, preveient que les diferents persones públiques, propietaris, negociants o depositaris d'objectes mobiliaris registrats estaran obligats a assegurar-ne la conservació i la guarda, els despendis que resultin de les mides que s'hauran de pendre conueix obligatòriament a càrrec de persones públiques. Admes, per a cubrir aquestes despeses, els departaments i els municipis podràn estar autoritzats—i an així fa referència l'article 17 de la llei de separació— a ajudar-se d'un dret de visita fixat per l'administració. Cal afegir que aquesta es reserva la facultat de ordenar el trasllat provisional d'un objecte mobiliar registrat a un dipòsit públic, si creu que el descuit de les mides de salvaguarda compromet la seva seguretat.

La obligació està, doncs, completament formulada en quant als objectes. També ho està igualment en lo que's refereix als immobles. Cert nombre de

disposicions es refereixen especialment als drets de l'Estat, que fins avui se reduïen amb freqüència sols a pagar. L'Estat s'atribueix la facultat d'intervenir imperiosament en la restauració d'edificis registrats; d'ocupar temporalment aquests edificis i els immobles i d'atendre al medi d'assegurar la execució de treballs urgents; de pronunciar els registres, salvant el pagament d'una indemnització de immobles antics i interessants pertencents a particulars; d'expropiar un immoble registrat, etc.

En fi, l'administració haurà d'establir en el terme de tres anys un inventari complet de tots els monuments que, sense justificar un registre immediat, presenten, no obstant, un interès suficient per a que llur conservació sigui desitjable. Per aquesta mitja, que comprèn per als propietaris la obligació de no procedir a cap modificació de l'immoble inscrit sense haver avisat abans al prefecte en un breu plaç, l'Estat assegura la protecció de un gran nombre d'edificis que convé respectar.

Hi ha també un punt negre en aquesta sèrie de reformes útils; és la intervenció mateixa de l'Estat que la nova llei autotoca en el seu article novè, a fer executar pel seu compte i cura els treballs de restauració urgents. És de temer que, abusant d'aquest text, certes collectivitats públiques es neguin a contribuir a semblants treballs i descuidin certs monuments per a obligar a l'Estat a salvar-los amb els seus diners. Convidaria que el reglament d'administració pública determinés exactament les condicions d'aquesta intervenció de l'Estat.

Un altre votat naix. L'article 16 de la llei votada ahir, mantenint les disposicions de la llei del 19 de juliol de 1909 autoriza el registre d'objectes d'art mobiliaris pertencents a particulars. És en l'aplicació d'aquest text on apareixen els dificultats. Si pot semblar legítim restringir el dret de propietari d'un objecte registrat prohibint-se la venda a l'estranger, alguns col·leccionistes no deixaran de suscitar moviments d'opinió en favor d'obres els mèrits de les quals celebraran per a fer-les entrar en les col·leccions nacionals. El registre vindrà a ésser l'últim remora de museus. L'Estat comprará, perquè aquest és el gran recurs de persones hàbils que saben explotarlo, i no és també de temer que els aficionats poc escrupolosos no tinguin el registre de certes peces suspeses en sa galeria, més que amb el fi de vendres-les més fàcilment, proveint d'aquest sagel d'exploitació? És tal volta perillós que l'Estat entri en aquest camí.

Tals són les garanties que estableix respecte a la protecció de nostres riqueses artístiques la nova llei. No té, sens dubte, el rigor de la llei italiana, però no li falten els medis d'acció de l'Estat contra els explotadors públics o privats d'un patrimoni col·lectiu.

Jocs i joguines

(Continuació)

Millor utilitzats, els primers jocs de l'infant, podrien no obstant contribuir a l'educació estètica dels sentits. És per això que Froebel creà els seus «Kindergarten», o jardins d'infants.

El caràcter essencial d'aquesta institució, és en efecte l'ús que s'hi fa del joc per a la formació intel·lectual i artística de l'infant, al que se li posa entre les mans un cert nombre de petites objectes que constitueixen lo que Froebel nomena els sis dones oferts a l'infancia. Aquests objectes són, o bé petites boles de llana, tnyides cada una d'una mena d'arc de Sant Martí, o bé objectes solts, de fusta, boles, cilindres, cubus, paralelèpeds, prismes, etc.

Els moviments de les boles donen a l'infant l'idea de la direcció, de la distància i de la velocitat; amb els altres objectes de fusta se li fan fer construccions geomètriques. L'educació dels sentits per medi dels sis dones és completada, en el sistema froebelià, per altres exercicis diversos, com el retallar i plegar pappers de colors, l'enfilatge de gransets, el trenatge de brins de jonc i de palla, el dibuix amb llistonets... Tots aquests jocs instructius són en primer lloc destinats a donar a l'infant la noció de l'harmonia dels colors, de la simetria de les formes, de l'ordre i de la regularitat.

A la vegada que'l joc és el primer educador dels sentiments estètics de l'infant, és també un poderós excitant de la seva imaginació. Aquesta sobre tot, s'exerceix en els jocs d'imitació, que consisteixen en reproduir d'una manera més o menys exacta les escenes de la vida real. Els infants imiten lo que venen fent els grans. La mena joga a vendre a fer visites, a la professora d'escola, etc.; el nen juga a soldats, al jardiner, al cotxer, al caçador, etc. Aquesta imitació infantil és gaire bé sempre tradicional. Efectivament molts d'aquests jocs imitatius se transmeten, d'infants a infants, sense que hi hagi hagut imitació directa de les accions reproduïdes. Per això no es estrany que algun sobre-

Marcel BRAUNSCHVIG.

(Acabada).

Opinió autoritzada

La societat «Les Arts i els Artistes» i el fresso den Torres Garcia

La societat «Les Arts i els Artistes», les exposicions de la qual tan al posen el bon nom artístic de Catalunya, ha dirigit al president de la Diputació un missatge conuebut en els següents termes:

«Els que sotscriuen tenen l'honor de presentar-vos el següent missatge, en el qual us exposen la protesta iniciada per la societat «Les Arts i els Artistes», esperant que l'acollireu amb la reconeguda benevolència.

«La societat «Les Arts i els Artistes», formada pels senyors Josep Clara, L. Nogué, J. Colom, R. Canals, E. Monegal, B. Mallol, F. Vayreda, J. Mir, F. Labarra, F. Elias, I. Pascual, F. A. Gall i D. Carles, que no està afiliada a cap escola i que no té altre criteri per a jutjar les obres artístiques que la quantitat de bellesa que contenen, davant de la campanya contra les pintures al fresc amb les quals el senyor Torres Garcia decora el saló de Sant Jordi, ha acordat protestar demanant que's tracti amb la consideració i respecte que un artista com el senyor Torres Garcia mereix per l'emoció i talent amb què treballa.

«Els obres que posseïssim una quantitat de bellesa seràn defensades per «Les Arts i els Artistes», prescindint de la escola a què pertanyin, i sols la manca d'aquesta condició farà que també, sense distinció d'escola, combatim les obres que vulguin substituir a les que n'estàn dotades.

«Establir aquesta diferència entre les unes i les altres i no defensar tendències determinades és l'objecte de «Les Arts i els Artistes».

«D. G. a V. E. la vida molts anys per a la marxa progressiva de l'Art de la nostra terra.

«Barcelona, 2 de desembre de 1913.

«El president, R. Canals.—El secretari, Domingo Carles.»

Exposicions

En Lloygorri al Fayans

Exquisidament instal·lada al Fayans Català, hi ha actualment una col·lecció d'obres de Josep Lloygorri.

Els quadres d'aquest artista es distingeixen per la cura que s'hi veu del caràcter, tant per lo que's refereix a les figures com als paisatges, els quals semblen influïts per l'actual renaixement de la literatura castellana, més directament emparentada amb els primitius que amb els escriptors de l'anomenat segle d'or i amb els de la generació anterior a l'actual.

El religament dels literats d'avui als que visqueren abans de lo que podríem anomenar gran florida, és paral·lel al que's nota en els pintors. Per això la lectura d'una novel·la o d'un conte dels autors joves, ens porta sovint — tant per associació d'idees com

prodigant almoines als malalts; està en la memòria de tots l'entusiasme del pobre quan, sobtadament, anant a visitar un malalt abandonat de tots, o repartint consols i almoines als damnificats dels temporals del mar.

El seu sacrifici en ares de l'amor dels seus fills espirituals, l'ha dut a la mort, quan tota la seva obra havia aprofitat el Bisbe a les multituds, així com als grans; quan anava sentint l'assimilació ràpida amb el poble i el sentir de la veritable Catalunya, quan ja deia seves an aquesta terra nostra; quan les seves darreres paraules pronunciades en solennitat pública suplicava a Déu en la darrera sessió del Congrés de l'Art Cristià.

Beneix aquest Congrés que han fet gran l'amor a la vostra glòria i l'amor a Catalunya, que al mateix temps eren la manifestació espontània del seu cor en aquells moments.

El seu darrer mesos de vida, podrien ser resumits en aquestes paraules: «Obra per l'amor a la glòria de Déu i a la glòria de Catalunya».

Agonia

Les darreres hores

A dos quarts de quatre de la matada el secretari de Cambra, doctor Francisco Muñoz, va celebrar la Santa missa en la capella de les habitacions particulars.

Va servir en el Sant Sacrifici el cunyat del senyor Bisbe, assistint-hi els amics que van passar la nit en el Palau, els periodistes.

A acabar la missa, ens va manifestar el doctor Carulla que la mort de l'illustre malalt era imminent per a les primeres hores del matí.

L'estat de debilitat era tan gran que el pols flaquejava freqüentment.

Seguidament ens van retirar tots els presents amb gran depressió d'esperit.

Fins a les sis el doctor Laguarda va anar resant jaculatoris i fent distintes recomanacions amb gran presència de ànim.

En distintes ocasions anava resant i escoltant paraules del consol dels circumstantes.

«Els pobres sofreixen més que jo...» —va dir en moments de dolor—
—Va insistir diverses vegades amb la mateixa expressió:

«Deu meu: doneu a Barcelona un successor zelós».

Repetidament va recomanar als que'l rodejaven:

«Estimeu-vo us els uns altres... Preneu per la pau de Barcelona».

L'agonia

A les sis els metges que'l voltaven van notar en el malalt signes evidents d'agonia, i a les set el confessor P. Cmas Mundet, li va donar l'absolució resant el moribund, amb veu serena, el «Confiteor Deo».

Van entrar a la cambra el senyor Sagnier, alcalde de Barcelona; la família i els familiars del senyor Bisbe; el secretari de Cambra doctor Muñoz; el vicari general doctor Palmerola; el P. Llavolera, rector dels jesuïtes; i el doctor Carulla, que rodejaven el llit resant pausadament.

En la Cambra pròxima hi havia els senyors Trias, Pla i Daniel, Xiol, Rajas, Valls, Mateu, el doctor Almera, Bragues i alguns periodistes.

Trànsit - Al cel sí

La mort

El senyor Bisbe continuava resant amb pie i contentament, i manifestant el seu desig de ser enterrat en el nou temple del Carme.

El P. Llavolera, moments abans de morir, li va donar altra volta l'absolució.

Cap a les deu va començar a entorbellir el seu enteniment.

A les deu, tots els concurrents, agnolats, van resar les Lletanies Majors.

A un quart d'onze, el P. Joaquim de Llevençols, va donar la Benedicció Apostòlica i als deu minuts entregava l'estimadíssim Prelat la seva ànima a Déu amb una extraordinària placidesa.

Tots els presents es van comoure profundament, desenvolupant-se entre la família i els íntims familiars del doctor Laguarda una escena tristíssima.

El parte oficial

A dos quarts d'onze del matí va ser fixat a la porteria del Palau Episcopal el següent parte oficial:

«L'Excm. i Illustíssim senyor Bisbe d'aquesta diòcesi (q. s. g. h.) ha mort a les 10.17 d'aquest matí. El seu cadàver està exposat al públic des de les dues de la tarda del 4, en la Sala del Trono».

El cadàver

El cadàver va quedar amb posició natural, conservant les seves faccions. Va ser vestit amb hàbits morats, quedant en la cambra mortuòria damunt del llit.

Sota va ser permès veure el cadàver an algunes personalitats.

Telegrams oficials

Immediatament de la seva mort, l'Arxiprest secretari de cambra doctor Muñoz ha comunicat telegràficament la tristíssima nova a Sa Santetat al Nunci, al Príncep de Taragona, a l'Arquebisbe de València, al ministre de Gràcia i Justícia i a tots els Bisbes de Catalunya.

Les honres fúnebres

Durant la tarda d'ahir el cadàver del doctor Laguarda permanecia en la cambra on va morir.

Passades les vintiquatre hores serà embalsamat i a les dues de la tarda d'ahir, vestit amb els hàbits pontificals, se'l traslladarà a la sala del Trono, convertida en capella ardent.

A l'efecte s'estaven fent ahir els treballs preparatoris, cubrint els parets amb grans draps de vellut negre orlats.

Shi col·locaran altars a on es diran misses durant tot el matí, i una volta col·locat el fèretre en el túmbol que s'aixeca enmig de la sala, es deixarà fluïr l'entrada al públic, guardant l'ordre i donant guarda d'honor la guàrdia municipal de gran gala.

L'enterrament

L'enterrament tindrà lloc el dissapte al matí, traslladant-se el cadàver a la Seu des d'on serà conduït processionalment a la parroquia del Carme.

Quedarà exposat a la nau central del temple i a la tarda es procedirà al sepeli del cadàver.

Reunió del Capítol Catedral

En el punt i hora que va morir el senyor Bisbe va ser comunicada la nova al Capítol Catedral, el qual es va reunir immediatament a la sala capitular.

L'incantació dels segells

I documents
Poc després, a les onze, el degà doctor Almera, assistit dels canonges doctors Bruguera i Portolés i dels beneficiats senyors Mas i Roig, revestits amb hàbits corals, van entrar en el Palau, incantant-se dels arxius de la Secretaria i de la Curia, dels documents i segells del difunt Prelat i cancel·lant les putes.

Els segells van ser inultrats i guardats a l'arxiu.

Nomenament del vicari capítular

Seguidament, tornat el degà a la Catedral, reunint el Capítol en sessió, va elegir vicari capítular interí a canonge doctor Palmerola, que durant el pontificat del doctor Laguarda era Provisor de la diòcesi.

En el mateix acte prengué possessió del seu nou càrrec.

La commoció popular

L'estimació que havia sabut conquistar-se el difunt Bisbe havia de produir necessàriament l'espèndia manifestació de dol que va presenciar ahir al Palau Episcopal.

Per les notícies alarmants que donaven els periòdics del matí es va enterar el públic del perill imminent de mort del Prelat, i molta gent es va estacionar davant les portes del Palau.

Al moment de la mort es van mig tancar les portes del Palau, produint gran commoció entre les persones que esperaven al pati i al carrer.

Poc després, les campanes de la Catedral, van començar a tocar a morts, seguint-les a la tarda les de les parroquies, tocant periòdicament com de costum.

Immediatament van acudir al Palau totes les autoritats.

El senyor Prat de la Riba, que's troba indisposat, va enviar desseguida un representant.

Són innombrables les persones que van acudir al Palau, conseguint entrar a les sales principals, essent moltíssimes les que van quedar al pati.

Algunes forces de Seguretat d'infanteria i cavalleria i guàrdia municipal guardaven l'ordre.

Entre les persones que van veure al Palau recordem els senyors Cambó, Duran i Ventosa, Carles Jordà, Lluís Sureda, Bosch i Alsina, comte de Laverni, Puig i Cadafalch, duc de Solferino, Verdaguier i Callis, magistrats, Carles de Fortuny, Esquerdo, Girona, Fontcuberta, Albó, Trias, Ricart, Permanyer, Almeda, Bofill i Matas, Rucabado, Rives, tots els Rectors de Barcelona, incomptable nombre de sacerdots, don Antoni Rubió i Lluch, els superiors de les Ordres religioses, els senyors Pado, comte de Güell, de Riba, Bofarull, marqués de Julià, Collaso, Planas i Casals, marquesos d'Alós i Sentmenat, Mateu, Fabregas, Monegal, Sagarra, Eusebi de Puig, Lluís Millet, Puig i Valls, Parellada, Argemí, Calvet, Ferrer-Vidal, Alfons Sala, Mascareñas, Subirana, Bartrina, Caralt, Nadal, Gil, Gubern i moltíssims més que no recordem.

En representació de LA VEU va acudir a firmar a les llistes de condol el nostre benivolunt redactor en cap senyor Morató.

El governador va telegrafiar al Govern demanant permís per a entrar a l'Església del Carme al doctor Laguarda.

L'Associació de la Premsa Diària
En nom de l'Associació de la Premsa diària d'aquesta ciutat ha donat el pesam i ha firmat a les llistes el doctor don Pere Lisbona.

El Capítol al Palau

A les quatre de la tarda el Capítol Catedral, acompanyat de la Capella de Música de la Seu, va estar al Palau, entrant a la cambra mortuòria a on va cantar una solemne absolta.

Telegrams

El Nunci de Sa Santetat s'ha associat al dol per la mort del doctor Laguarda amb el següent telegrama:

«Profundament apenat presento a V. i família sentidíssim pesam i condol. El senyor Bisbe de Vich s'ha apresat també a remetre el següent:

«Sento la mort del sant germà i enjuï el pesam a la família, familiars i diòcesi».

Shan rebut ademés nombrosos telegrams: entre ells, n'hi ha dels senyors Bisbes de Girona, Tortosa, Solsona, Almeria, l'arquebisbe de València, l'abat de Montserrat, l'alcalde i governador de València, el vicari general de Jaén, l'alcalde de Mataró, els professors i col·legials de la Presentació, de València; el degà i Col·legi d'Advocats, de Lleida; el senyor Rodríguez Cepeda, P. Benjamí Alifancho, Superior general dels Operaris Diocesans; del senyor Arxiprest de Terrassa; del president del Foment Mataronès, de la Lliga de Senyors de l'Arxiprest de Tarragona; bisbes d'Urgell i Perpinyà, arquebisbe de Granada, general i provincial de Marescolapies, Religiosos de l'Ensenyament, d'Urgell; prefecte d'Estudis i catedràtics del Seminari de Jaén, penitenciar i provisor de Jaén, Ricard Trener, de València; bisbes de Lleida i Mallorca, secretari del bisbat de Tortosa, Joan Amat i Sornani, Ramon Gual, de València; cardenal-arquebisbe de Sevilla, doctor de València; don Ignasi Girona; don Eduard Sevilla, des de Nova Orleans, etc.

Més visites

Durant la tarda va seguir essent intensa l'afluència de gent al Palau. Des de les dues es va impedir l'accés al pati principal, no permetent-se més que a convidats personals.

Entre aquestes van ser els senyors Frederic Serantes, president de l'Audiència; don Raimon d'Abadal, Vallès i Pujals, Muntanya, Jordana, Albert Bastardas, Alfons Sala, Mas i Damia Mateu.

En totes les societats catòliques es van posar velluts negres als balcons, onant les banderes a mig pal.

Telegrama del president del Consell de ministres
El senyor Dato remet el següent telegrama:

«Con intensa pena me entero de la defunción del señor Obispo. Reciba y transmita ese Cabildo mi más sentido pésame. Dios habrá premiado las virtudes del inolvidable Prelado.»—Dato.

Altres telegrams

A darrera hora s'havien rebut telegrams del senyor Bisbe de Lugo i dels alcaldes de Vilafranca i Valls.

Les misses

Des de les sis a les nou del matí de divuit, en quatre altars convenientment disposats en la Sala del Trono, se diran quatre misses, cada mitja hora, per l'ànima del difunt.

L'oració fúnebre

La família del difunt senyor Bisbe ha encarregat al canonge magistrat doctor Mas l'oració fúnebre en elogi del difunt, en els funerals que se celebraran el dissapte.

La sepultura del Sr. Bisbe

Una comissió del Capítol ha donat les gràcies al senyor Andrade, per l'interès que s'ha pres, telegrafiant amb urgència al Govern, demanant autorització per a enterrar el cadàver del senyor Bisbe a l'Església del Carme.

L'arquitecte del temple ha començat els treballs per a l'apertura de la sepultura, que serà a la paret del fons, desota del cor i de la làpida commemorativa de la benedicció del temple.

Un passatge portarà el nom del Doctor Laguarda
Els veïns i propietaris del nou passatge obert a la plaça del Padró, fins al carrer del Carme, han acordat donar a dit passatge el nom del doctor Laguarda.

Representació de l'Ajuntament de València
Per a assistir al solemne acte de l'enterrament del senyor Bisbe, vindrà un

tinent d'alcalde de València, d'on era fill el finat, portant la representació de aquella ciutat.

Els alcaldes de València i Barcelona.
L'alcalde accidental de València envia ahir el següent telegrama al de Barcelona:

«Envío a V. E. el testimonio del más profundo sentimiento con que aquesta ciudad deplora la muerte del virtuoso prelado, asociándose al dolor de Barcelona, con la intensidad de que port un dels seus fills il·lustres.»—Alcalde accidental, Amat.

El de Barcelona contestà amb el següent:

«He rebut son sentit telegrama que profundamente agradezco en nom ciutat i propi. Realment és avui dia de gran dolor per a Barcelona. He perdut un bisbe irremplaçable.»—Alcalde, Joaquim Sagnier.

A causa de la mort del senyor Bisbe queda sospesa la festa que demà havia de celebrar-se a la Casa Provincial de Caritat i els programes de la qual s'havien ja repartit.

La Junta Directiva de l'Acadèmia de la Joventut Catòlica va acordar en sessió d'ahir, en vista de la mort del senyor Bisbe doctor Laguarda, suspendre tota classe de jocs, col·locar la bandera a mig pal amb crepsos negres, donar el més sentit pesam avui, i celebrar una missa de Comunió per a l'etern descans de la seva ànima, aixecant-se la sessió en senyal de dol després de resada una oració per l'ànima del finat.

El Govern i el port de Barcelona
La Cambra de Comerç i Navegació d'aquesta ciutat va dirigir al ministeri de Foment una exposició en la qual consignava el seu criteri sobre alguns dels més importants extrems plantejats en el projecte de reforma dels aranzels d'arbitris i serveis d'aquest port i a disposar que s'estudis la manera de reformar-les, a base de disminuir els arbitris que graven a certs articles, especialment el carbó, compensant la disminució d'ingressos la sigui amb l'aument de l'arbitri sobre altres articles o ja amb l'imposició d'arbitris sobre ports o algunes de les mercaderies embarcades.

En dit document, després de manifestar la Cambra l'extraordinari interès que li ha inspirat sempre els assumptes del port, donada la seva transcendència en la vida econòmica del país, i de significar la seva conformitat amb la satisfacció que expressa la Real Orden per la forma en que la Junta de Obres del mateix port va complir el seu començ en ordre a l'aument d'ingressos, procurant no malmetre els interessos del comerç, exposa l'opinió de que les tarifes d'arbitris que garanteixen emprèstis són inalterables; impugna les conseqüències que en la Real Orden se dedueixen de l'afirmació exacta de que dits arbitris no deuen confondre's amb els impostos fiscals i menys en necessitat de no oblidar la veritable funció econòmica dels ports, així com la profundíssima alarma que forcosament ha de causar veure que, mentre s'està clament per a lograr que l'Estat impulsi l'exportació, sorgeix l'amenaça d'entrebancar la que s'ha anat creant, mitjançant l'establiment d'arbitris sobre l'embarc de mercaderies en un port com el de Barcelona, fundat, engrandit i sostingut pel sol esforç del seu comerç.

Indica, després, la Cambra que és necessari no gravar l'exportació i afirma que l'arbitri sobre l'embarc de mercaderies és sempre una trava a l'expansió econòmica, una mida contrària a la producció espanyola i un acte renyit amb el règim dels pobles que, lluny de gravar l'exportació, l'afavoreixen amb múltiples expedients.

La Cambra examina després la compensació que, segons la Real Orden, ha de concedir-se al port de Barcelona, a canvi de no haver fruit fins fa tres anys una subvenció com la que frueix el port de Pontevedra i inferior en un 50 per 100 a la que percep el de Tarragona, sostenint que mentre es podria estimar-se com compensació l'arbitri sobre la subvenció o la rebuda de les tarifes, en canvi sols en un lligatge convencional es pot donar aquell nom al manteniment del statu quo i a reserva d'agrarar més endavant la situació present.

Ratifica la Corporació informant el criteri que reiteradament ha sustentat en contra del règim d'uniformitat dels ports, per que descombrer i menysprear la seva autonomia administrativa, la independència de la seva vida comercial i les diferències naturals que entre els ports existeixen, constitueix un greu error econòmic.

Insisteix també en la seva constant oposició a l'impost de transports i a les relacions que s'estableixen entre aquells i els arbitris, i que, en canvi, a causa de la enorme distància que va de la llei de 1900 que va crear aquell impost i va dir que els arbitris no podien excedir del 50 per 100 del seu import, a la Real Orden que va disposar que «no's pagui menys de dit 50 per 100».

Manifesta més endavant la Cambra que anhelava vivament que en lo possible s'abolís l'arbitri sobre l'embarc de mercaderies i la baratura del combustible en una regió com aquesta, d'intensa vida industrial; però que tenint en compte la forma en que s'efectua la descàrrega del mentat article, aduic amb el criteri favorable a la rebaxa, no cessarà d'oposar-se a que s'alteri la tradició d'aquest port, que és favorable a la llibertat de la càrrega.

Examina els principis establerts en la Real Orden de 2 de setembre de 1912, al considerar com norma equitativa la de que els ingressos locals dels ports cobreixin els gastos permanents i contribueixin en igual proporció que l'Estat a la construcció de les obres noves, manifesta que aquesta norma exigiria que si en el port de Barcelona s'inverteixen anyalment uns 5.000.000 de pessetes en obres d'amplament i millorament, l'Estat contribuís an aquest gasto amb la meitat, és a dir, amb 2.500.000 pessetes anyals, i no amb 150 mil i que no pot menys que sorprendre que, coneguts els dats, s'obligui a augmentar les tarifes del port de Barcelona per a que'l seu producte alanci la quantia que senyala l'expressada norma, i en canvi, l'Estat no augmenti la subvenció, la que seria de desitjar que, un cop sentit el criteri sobre la proporció indicada, se'n dedueixin totes les conseqüències.

«El perill major que's veuilluna—segueix dient la Cambra—al perillorag les perspectives que ofereixen aquest fet i la Real Orden objecte d'aquesta comunicació, és el de l'estèrilitat del gènere, que el Comerç i la Marina de Barcelona han realitzat per a tenir un port a l'altura de la seva importància. Més de noranta i un milions de pessetes han pagat aquells per a tenir aquest port, amb l'esperança de que algun dia hauria de resultar-lo productiu tan quantos gastos; amb la il·lusió de que, una vegada terminades les obres, i cunclerts els compromisos financers assegurats amb els arbitris,

aquests podrien disminuir considerablement, en benefici del port que oferia al tràfec una economia notable.» I veu aquí—afegeix—que ara s'enfonzen totes aquestes esperances al veure lo que's disposa en ordre a la recaudació que s'exigeix en aquest port.

La Cambra exposa que l'assumpte no pot ser mirat únicament des del punt de vista de les relacions dels ports de Espanya entre si, sinó que és necessari contemplar el conjunt que ofereix la competència mundial o la mediterrània, quan menys, dels ports de diversos països, sobre tot tractant-se del de Barcelona, que sembla destinat a sufrir la perpetua rivalitat d'alguns dels més importants d'Europa.

Quan es vol examinar aquest problema—termina dient la Cambra—és quan millor es nota el perill d'adoptar una norma fixa i invariable en matèries que al cap i a la fi estan subjectes a fluctuacions mercantils que no és possible perdre de vista, i l'insignificança de l'aspiració a recaudar quantitats determinades i tal vegada menys de moment, si això ha de ser a costa de la renúncia a un pervindre de gran escala econòmica; sotmetent, per últim, les seves consideracions al ministeri de Foment amb la seguretat de que no ha de veure's en elles més que un viú desig de que'l millor acort inspiri les decisions relatives a un assumpte tan vital per a Barcelona com el pervindre del seu port.

Des de fa una setmana en que's periòdics varen començar a dedicar major atenció a la campanya d'Àfrica, presentant la seva opinió favorable a la pau, coincidint amb la presència a Madrid dels germans Mannesmann, va començar a mormorar-se sobre les movils i inspiracions d'aquesta campanya.

A tal extrem han arribat aquests rumors que variis periòdics protesten amb més o menys vehemència de que's diguin tals coses sense senyalar concretament els periòdics venuts als Censos alemanys.

El senyor Bejarano, en «El Liberal», diu que a un periòdic de qual redacció perteneixia fa poc li fou ofert tot el capital necessari per al seu desenvolupament, a condició de que fés la campanya que's germans Mannesmann volien.

El mateix Bejarano diu que passen els dies i les nits amb alguns prohoms espanyols d'arrelament i significació en la política i en els negocis.

Aquests espanyols són els que tenen influència en els periòdics i s'han dedicat a inspirar certs articles sense advertir-ho les gerències, els directors ni els redactors de les publicacions víctimes.

Els germans Mannesmann han enviat als periòdics un comunicat en que rebutgen el càrrec que se'ls dirigeix de portar en els plects de les seves togues la pau o la guerra i fer un vil negoci per a vendre la pau demanant per això un preu formidable.

Abans que tot advertir que la zona espanyola no és propietat d'Espanya, sinó que el Soldà segueix essent qui regna allí i en son lloc el Califat; per consegüent, allí no poden aplicar-se lleis espanyoles, sinó musulmanes i les que's deriven dels tractats internacionals.

En virtut dels tractats cap potència podrà impedir que la zona espanyola s'ompli de propietats estrangeres; per consegüent, els germans Mannesmann diuen que no tenen que comprar venent la pau lo que ja és seu pels tractats.

Afegeixen que han vingut variis vegades cridats pels governs espanyols. Mercés als consells que donaren al Raisuli, Espanya va poder ocupar sense disparar un tret Laracha, Arcila i Tetuan.

La pau de 1912 la varen fer d'acord amb el Govern de S. M. Els Mannesmann recorregueren regions del Rif que es consideren inacessibles i consegüentment 18 kàbiles els donessin poders i fer en nom d'Espanya la pau definitiva.

Tant en aquest cas com amb el Raisuli no hi hagué ofermiments de diner ni cap altre negoci material ni res relacionat amb negocis particulars dels Mannesmann, ni siquiera els gastos considerables que ocasionaren aquestes gestions efectuades d'acord amb Espanya i en son favor.

Si els nostres desitjos no's portaren a cap va ser perquè ens feren impossible arribar fins a llocs en que l'assamblea de les kàbiles ens esperava per a acordar i proclamar a S. M. que fins aleshores els Mannesmann no havien de fer més que esperar.

Arja ja's pot fer la pau com l'any passat, perquè s'ha venut molta sang i quedar molts dits, però encara seria possible una pau definitiva si la favesia un organisme intermig en forma tal que defensés els interessos dels indígenes i demés parts contractants tota valeiat amb tendència a tornar a les hostilitats estigui automàticament castigada amb els més greus dels castigs maritims.

S'ha dit que nosaltres aspiràvem a fundar una societat estrangera, a exigir el mudo de les tropes espanyoles i la facultat de nomenar i destituir els funcionaris espanyols. Això que s'oposa als tractats és un absurd.

La veritat és altra. Nosaltres podem fer molt per una pau que reconegui la supremacia d'Espanya, però com no som súbdits espanyols, no podem parlar en nom d'Espanya; podem fer-ho amb els moros, però no amb les raons que s'han insinuat.

El moro del Nord és tan refractari a l'or com a l'acer; lo que s'ha de fer és guanyar la seva confiança tractant-lo com a igual. Aquest és el secret de nostra situació al Marroc. Nosaltres no els hem enganyat i ells tenen en nosaltres una fe cega. Per això ens han elegit els seus representants.

Així les coses, la pau seria per a Espanya i els moros i nosaltres no serien altra cosa que una roda del mecanisme d'aquesta negociació.

Espectacles
Gran Teatre del Liceu
Avui, dijous, 11.ª d'abonament, a dos quarts de nou, «La Gioconda».—Dissepia, despedida de Ma-la-Barrietas.

TEATRE Romea
CATALÀ
Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc, segona d'abonament del R. P. de la Federació Sindical d'Obrers.

EL GENIO ALEGRE
Nit, a un quart de deu, tercera d'abonament a Dijous Deportius.

Los monijotes i El baile de la Condessa
Després de l'èxit de la primera actuació, a dos quarts de deu, represa de la comèdia en dos actes, de Jacinto Benavente, «Los monijotes», i la comèdia en tres actes, «El baile de la Condessa».

Dimones, dia 10, ostrena
de la comèdia en dos actes, de G. Marti-nez Sierra.

LOS PASTORES
estrena amb gran èxit en el teatre Lara, de Madrid.

TIVOLI Circ Equestre

Avui, dijous, dia 4, tarda, matineu i les quatre presentant part tota la companyia. Nit debut de Colman i C.ª, tres senyores a cavall, diables. Erit de tota la troupe—divendres, dia 5, de moda.—Proximament debut de E. Leonor i C.ª, 5 persones. Mr. Colman, Les Andros i Les Andros, Les Andros, Les Andros, Les Andros i altres de gran novetat.

No obstant a petició de moltes famílies, les funcions de moda de dijous es verificaran el divendres de cada setmana.

TEATRE DE NOVETATS



Se'n va anar, quan el...
per a la fotografia d'Ed...
boca i a la columna vertebral...
Tot seguit s'ha posat a disposició de la justícia.

l'eliminació d'un obrer de Gijón anomenat Emili Rendueles.

Aquest ha trobat al carrer al patró don Pere González de Rubin, al qui, després de breus paraules, ha agredit.

El senyor González Rubin li ha engegat dos trets de revòlver, ferint-lo a la boca i a la columna vertebral.

Tot seguit s'ha posat a disposició de la justícia.

A l'entrar al Consell

Madrid, 3, 915 nit.

A les 5:30 s'han reunit els ministres a Governació per a celebrar l'anunciament del Consell.

El president ha arribat a les 4:30 al ministeri de la Governació, on ha rebut algunes visites.

Ha dit el senyor Dato que el Consell se dedicaria a tractar dels assumptes d'actualitat: Marroc, estudiants i qüestions electorals, d'expansió de s'insinys expedients de tràmit.

El ministre d'Hisenda portava al Consell el resultat de la recaudació total del mes de novembre.

El senyor Bergamín era portador de un expedient autoritzant a un patró de Múrcia la construcció d'un grup escolar en aquella capital.

S'ha referit el ministre d'Instrucció pública al conflicte escolar, dient:

—Ja suposarà vostès que no vaig a proposar al Consell que s'accedeixi a totes les peticions dels estudiants. Se distingeix el ministre de la Governació.

El més desdient.

El ministre d'Instrucció pública portava dos expedients de tràmit.

El d'Estat ha portat al Consell un telegrama de nostre embaixador a París, concebut en aquests termes: «S. M. acaba de sortir cap a Londres, vessant salut i molt satisfet del seu viatge a Anglaterra».

Ha manifestat el marquès de Lema que en aquests dies estudia el projecte d'Estatut de Tànger.

Sobre aquest projecte han canviat ja impressions els Governadors d'Anglaterra i França. Nosaltres l'examinarem ara, en harmonia amb les observacions formulades per ambdues nacions, però dins d'una gran llibertat de judici.

Ha dit també el marquès de Lema que d'aquí pocs dies tornarà a Madrid l'embaixador de França i abans de que transcorri el mes de desembre se trobarà també a la Cort els de Rússia i Itàlia, amb lo qual quedarà ja completa la representació estrangera a Madrid.

Desseguida que torni el Rei, presentarà ses cartes credencials el nou ministre de l'Argentina i tindrà lloc la ratificació del tractat amb el Japó.

El general Echagüe ha ratificat que l'estat sanitari a l'Àfrica és satisfactori, tal volta millor que en la península, car l'infermeria no excedeix del 4 per 100.

Parlant amb un Rubio

Un periòdic publica el següent diàleg entre un dels seus redactors i l'autor del robo de les alhajes de la tiple Lopelegui:

—Desitjaria conèixer el seu nom.

—El veritable? Doncs, Eduard Rubio Fernández.

—E vostè espanyol?

—No, senyor; soc portorriqueny.

—De quin delictes se l'acusa?

—Acusar-me, dels que vulguin; però no crec que me'n puguin provar cap.

—El lo del robo d'alhajes?

—Vegi vostè com vaig conèixer a la Lopelegui a Barcelona. La meua protecció, en el cas, va ser completament desinfectada.

No és veritat lo de qu'em vaig escapar del jutge a Barcelona, ¿com pot vostè comprendre això? Al donar-me compte de la meua situació me vaig traslladar a la Cort, el 5 del mes passat.

No vaig anar a parar a l'Hotel Palace, com també s'ha dit. Lo únic crec és que allí vaig sopar amb uns amics.

El meu protector en aquestes meves disbauxes, que no són altra cosa, ha sigut l'emilia Iglesias.

Com amir veient no soc cap malfactor, de ser-ho no m'haurien amb la seva amistat aquestes significades persones.

El luxe que jo he desplegat m'ha mantingut el joc d'una part i de l'altra un germà polític, cèlebre doctor de Barcelona i una germana que viu al carrer d'Alcalá i que és viuda d'un aristòcrata. Aquest luxe tenia per únic objecte preparar la meua boda amb una rica hereva madrilenya.

Com que estic vivint de la trampa he tingut que canviar de nom en moltes ocasions. També m'he presentat algunes vegades com a redactor de «El Liberal» i de «A B C», clar és que sols per als meus sastre i altres acompanyats; però així que en aquestes ocasions he sigut periodista, ful, en al·lègria, he sigut de veritat a l'Argentina, on escrivia l'«Arte y Sport».

—Ara l'anava a continuar a Barcelona, però l'assumpte de les alhajes m'ha matat.

Aquí, a Madrid, vaig estar una nit al Teatre Espanyol, al quarto de la Neus Suárez, amb en Jacinto Octavio Picón, l'Eugen Sellés i altres. Allí sols em coneixien els dos primers, però no amb el nom que usava a Barcelona.

Després de Casa València, vaig fer com jo, mort de riure, vaig fer com qui m'entrevista d'un assumpte nou. ¿Qui n'hi?

Ja fa temps que estic vigilat per un policia particular i sé que el poso en moviment; però així m'ho reservo. Al·lègria, dia escolar, vostè lo que diré i li farà molta gràcia.

Lo d'ara no té importància. Dintre de quinze o vint dies estaré al carrer.

He utilitzat molts cotxes i automòbils i mai he pagat. L'únic cotxe que he pagat és el que ara m'ha conduït a la comissaria. Quan s'entri els dos mesos de carregats que m'han proporcionat tan bones estones s'entendrà i amb raó.

—I els sastre, sombreroers, tamiere, etc., a quins tampoc he pagat?

—Un dels que m'han fet més dany ha sigut el «Duende», amb la seva informació. ¿Quines ganes de ficar-se en vi des agenes!

—Amb això és despedit del reporter, per a entrar al despatx del senyor Fernández Luna.

—A mitja d'avui ha sigut conduït l'Eduard Rubio a la Presó Model, on ocupa una cel·la de mitja paga.

Consell de ministres

Madrid, 4, 1230 matí.

El Consell de ministres ha acabat després de les vuit de la nit, facilitant-se la següent nota oficial:

Ha començat el Consell, donant el president lectura d'un telegrama de nostre embaixador a París, en què s'informa el pas del Rei per aquella capital i la complacència amb què s'ha informat dels resultats satisfactoris del viatge i del estat de salut de S. M.

Ha llegit també el president alguns telegrams que des de Cuba li han sigut dirigits, sol·licitant benvolença per a alguns refugiats espanyols que hi ha allí.

El ministre d'Estat ha parlat dels estudis que venen fent respecte de l'Estatut de Tànger de la conveniència de trobar la fórmula per a procedir a la construcció del ferrocarril de Tànger a Tet.

El ministre de Marina ha donat compte del plot que des de fa temps sostenen els pescadors que usen petites arts

de pesca contrals vapors que utilitzen de llum elèctrica.

La mateixa ha cegat la necessitat d'harmonitzar els distints interessos tenint en compte lo següent: Primer: Estat comparatiu de les embarcacions i mariners empleats amb arts d'arrastre i amb petites arts. Segon: Que ja hi ha hagut conflictes anàlegs a l'actual entre ambdues indústries pesqueres i s'ha començat les primeres perjudicades a les segones. Tercer: Que hi ha necessitat de reglamentar una i altra.

El ministre de la Guerra ha proposat l'indult del confinat Trinitat Altés Benet, que havia sigut condemnat per varis Consells de Guerra a pena total de 11 anys, 2 mesos i un dia de presó.

El Consell ha acordat concedir-lo, tenint en compte les circumstàncies del cas i les consideracions que mereix el sol·licitant, cab voluntari de l'exèrcit de Melilla i fill del condemnat.

També s'ha acordat, a proposta del ministre de la Guerra, modificar l'article segon del reglament del voluntari per a l'Àfrica en el sentit de que no podrà contractar-se compromís per menys temps de tres anys.

S'ha examinat després detingudament el projecte d'indult als profugus i desertors s'ha acordat obligar-lo amb exclusió dels que haguessin desertat en campanya.

El ministre de Foment i Instrucció pública ha donat compte de varis expedients d'ls seus respectus departaments.

Per últim, el Consell ha dedicat la seva atenció a la situació del Marroc, expressant la satisfacció amb que veu els actes que allí es venen realitzant per general Marina, acordant, per a completar l'informació d'aquell indigne, que quan les grans obligacions que pesen sobre el no consensin vingui a la península per a conferenciar amb el Govern.

Necessitat del voluntari

Oficiosament s'ha dit lo següent sobre de la repatriació i llicenciamient:

Sembla comprovar-se que no hi haurà repatriació fins que s'aciori la situació dels voluntaris de Ceuta.

Per altra part se topa amb lo inconvenient de que les tropes que s'incorporen estiguin instruídes abans de l'entrada.

El placl ineludible del llicenciamient ve a complicar les operacions i seguirà complint les mentres el voluntari i les tropes indígenes no formin el nivell d'aquest exèrcit.

Sobre la jornada

L'Institut de Reformes Socials ha aprovat en sa reunió d'aquesta tarda. Després de llarga discussió, la següent esmena del senyor Martín Alvarez.

Article segon. Amb arreglo a l'article primer del real decret citat, la jornada màxima de treball efectiu per als obrers d'ambos sexes de l'industria textil no podrà excedir de 60 hores setmanals, respectant els diumenges i festes anomenades de precepte, o sign 3,000 hores de treball a l'any.

Les jornades de menys de 60 hores setmanals, establertes amb anterioritat per reglament, per conveni o per costum local, no podrán aumentar-se sobre'l màxim d'hores establert en el citat article.

Article tercer. Lo disposat en el article anterior no s'entendrà en el sentit de que consensin els obrers l'obligació i treball a una hora determinada, sinó del que imposa als patrons el límit setmanal de la jornada ordinària de treball que està autoritzat en el anterior.

Article quart. Als efectes d'aquest reglament s'entendran setmanes legals la suma de sis dies feiners consecutius, excepte els diumenges i festes de precepte, entre els quals han de distribuir-se les hores que en la jornada màxima referent a la setmana de treball que autoritza el Real Decret.

En el cas de que en una setmana hi hagués una o més festes de precepte, la jornada corresponent an aquest dies no s'podrà augmentar en lo què refereix a la suma de sis dies feiners per als efectes de mantenir el computo anual de les 3,000 hores.

Article quint. Les hores corresponents a la jornada ordinària, perdudes per averies o accidents a la fabrica, en la maquinaria o en cas de força major que hagin impedit el funcionament total o parcial de la industria, podrán agregarse als que constitueixen la jornada setmanal ordinària.

Lo mateix pot fer-se respecte a les hores corresponents a la jornada extraordinària que en tota localitat s'observen; per lo tant, quan deixi d'observar-se alguna d'elles els horaris corresponents an aquestes jornades se restaràn de les que figuren afegides als dies feiners.

En els casos a què's refereix aquest article la retribució correspondrà a més de l'ordinària la que correspon a les hores extraordinàries.

Article sisè. S'autoritza una jornada suplementària per a quan sigui indispensable al bon funcionament de la industria per incidències d'aquella temporada.

Article setè. Les autoritzacions a què's refereixen els articles quint i sisè seràn aplicables solament a la jornada diurna amb exclusió de la nocturna.

La recuperació de que parla l'article quint no excedirà de sis hores setmanals sobre la jornada ordinària màxima setmanal, és a dir, que en conjunt la setmana ordinària i la recuperació no podrán passar de 66 hores per setmana ni de les 3,000 anuals, ja que aquesta última xifra representa el màxim de treball que pot imposar-se en l'industria textil.

La jornada suplementària comprendrà, com màxim, 60 hores a l'any sobre les 3,000 anuals a distribuir en períodes de 20 dies consecutius, tot lo més, amb interrupció d'una setmana com mínim entre cada dos períodes i sense traspassar tampoc el mínim de les 66 hores setmanals.

Quan s'agombolin la recuperació i la jornada suplementària no podrà excedir de les 16 hores setmanals.

Don Severi Amat ha presentat una esmena que ha sigut discutida i ha passat a les seccions per en el seu estudi amb el fi de concretar-la en la pròxima reunió del ple.

En l'esmena del senyor Amat se demana l'establiment d'un tant per cent sobre les hores diurnes i nocturnes per als fabricants que s'neguin a recuperar-ho.

Els conjuncionistes

Aquesta tarda s'ha reunit el Comitè de Conjunció Republicana Socialista.

El senyor Corominas no hi ha assistit per equivocació l'hora de la reunió.

El viatge de Carlos V

En el ministeri de Marina s'ha rebut un radiograma expedit a bordo del «Carlos V» participant que'l vaixell navega sense novetat amb el rumbo marcat.

Sols farà escala a Jamaica.

Gestions den Garriga i Massó

Després d'incessants gestions del diputat senyor Garriga, que's troba a Madrid, s'han resolt les dificultats que s'oposaven a la subasta del pont sobre la Riera Salada, a Basella, en la carretera de Lleida a Puigcerdà.

Quan s'agombolin la recuperació i la jornada suplementària no podrà excedir de les 16 hores setmanals.

Don Severi Amat ha presentat una esmena que ha sigut discutida i ha passat a les seccions per en el seu estudi amb el fi de concretar-la en la pròxima reunió del ple.

En l'esmena del senyor Amat se demana l'establiment d'un tant per cent sobre les hores diurnes i nocturnes per als fabricants que s'neguin a recuperar-ho.

Els conjuncionistes

Aquesta tarda s'ha reunit el Comitè de Conjunció Republicana Socialista.

El senyor Corominas no hi ha assistit per equivocació l'hora de la reunió.

El viatge de Carlos V

En el ministeri de Marina s'ha rebut un radiograma expedit a bordo del «Carlos V» participant que'l vaixell navega sense novetat amb el rumbo marcat.

Sols farà escala a Jamaica.

Gestions den Garriga i Massó

Després d'incessants gestions del diputat senyor Garriga, que's troba a Madrid, s'han resolt les dificultats que s'oposaven a la subasta del pont sobre la Riera Salada, a Basella, en la carretera de Lleida a Puigcerdà.

Quan s'agombolin la recuperació i la jornada suplementària no podrà excedir de les 16 hores setmanals.

Don Severi Amat ha presentat una esmena que ha sigut discutida i ha passat a les seccions per en el seu estudi amb el fi de concretar-la en la pròxima reunió del ple.

En l'esmena del senyor Amat se demana l'establiment d'un tant per cent sobre les hores diurnes i nocturnes per als fabricants que s'neguin a recuperar-ho.

Els conjuncionistes

que havia vingut de Buenos Aires amb el nou ministre de l'Argentina.

Va demanar retrats a Neus Suarez, a la Palou, i a la Velazquez, els que va portar a casa de Alfons per a que fés un grup.

A l'endemà es va presentar amb les proves, dient que no li havien agradat al ministre.

La notícia de la detenció den Rubio com un timador ha causat impressió entre les artistes de l'Espanyol, perquè allí sempre es va portar amb tota correcció.

Lo que diu en Sánchez Guerra

Madrid, 4, 125 matí.

El senyor Sánchez Guerra ha dit aquesta matí que regna tranquil·litat.

S'han creat telegrams entre els estudiants. La majoria són partidaris de la vaga. Volen avançar les vacances. Ha desmentit redonament la dimissió del general Marina.

El Govern està content i satisfet del tacte del general Marina. Aquest viatge a Madrid, quan li permetin les seves ocupacions, amb l'objecte de conferenciar amb el Govern.

Es inexacte lo que s'ha dit suposant que'l general Jordana està disgustat.

Respecte a la carta dels germans Manemann, publicada pel periòdic «Eloha», ha dit que'l govern farà lo que té el dever de fer al Marroc.

Per fi, ha dit el senyor Sánchez Guerra que'l Rei ha arribat a Londres sense novetat.

Lo que diu en Giner

El periòdic «Hoy» publica unes declaracions del senyor Giner de los Rios.

Apart d'altres consideracions generals sobre política, diu que els senyors Maura i La Cierva, encara que equivocats, són homes de gran rectitud moral i superiors als actuals governants.

Se mostra enemic de les Mancomunitats, dient que col·locarien a Catalunya respecte d'Espanya en la mateixa situació que Hongria respecte d'Àustria.

La recaudació

Durant el mes de novembre la recaudació total d'Hisenda ha ofert una baixa de 19 milions amb relació a la d'igual mes de l'any passat.

Aquest mes se formalitzarà l'operació d'utilitats del Deute, que en 1912 se va efectuar pel novembre.

El rei i l'infantó

Veuquí que a un bell país hi havia un rei molt vell, molt vell, la barba blanca, els cabells blancs i el cos tot tremolós.

La gent l'estimava força perquè deien que en tota la vida no havia tingut altra fallera que fer ben feliç al poble i sobretot fer-lo bon, ben bo, i la seva cultura de vici o disort?

Ja és ben cert que l'estimat poble teu o és que és prou generós per a fer-te alguna d'amor pel seu natural ple de bondat i d'exquisidesa?

Així pensava el rei vell i aquest pensament l'anava donant d'una manera que tothom se'n dolia, sense saber la causa.

Mes, un dia, instant pels nobles que l'enrobdaven fanyant-se en enlairar el seu esperit abatut, li muntà els llavis el dubte cruel que niava en el seu pit i, llavors, ah nois! quan el poble conegué el mal que'l rei patia, tot el reialme entrà en una gran febra i no en voleu més de trasvals per tot arreu.

Com a conseqüència venien les generacions ha donat testimoni de quant i quant l'estimava. Li portaven cistelles de vi-mets, daurats i guarnides de cintes, curules de les flors més vistoses i exquisides. La taula del bon rei desapareixia sota munts de fruita primària, la més saborosa i flairenta.

Grans comparses de noies i de fadrins coronats de marta de maracà i de gessons li cantaven corrandes i en el pati del palau trenaven i destrenaven les danques més escanties i galanes. La gent de seny i reposada arribaven riques festes cortisanes per a fer-hi ofrena de missatges en els quals escrivia les glories assolides pel reialme i que al rei vell se creien esser degudes.

El rei ho rebia tot amb tant agraïment, amb emoció tan fonamentada sentida, que ni sabia ell com manifestar-ho ni ara mateix sabria jo com fer-vos-ho entendre.

Mes, lo cert és que a pesar de tot, el seu front no s'acabava d'asserenar, no tardava en fugir la lluentor dels seus ulls i, el cos, que s'havia redreçat un moment, tornava a doblegar-se.

«¿Què li mancava encara? Ni ell sabia lo que pogués calmar l'anany del seu cor, ni on era'l bàlsam amb prou tanta virtut per a guarir-lo; però és lo cert que aquell dubte seguia sempre i sempre tormentant-lo i veuquí que els nobles fan una crida i congreguen a tot el poble a la plaça i conviden a tothom a dir-li la seva per assolir el medi de donar al rei la mostra més alta d'estimació i que més vivament li pugui arribar al cor.

«Ah, nois! Si se'n varen dir de coses boniques en tres dies i tres nits que durà l'aplec; no us les puc pas explicar, perquè el número de projectes presents arribà a 250; mes, veuquí que al cap d'avui, a vuita de març, amb el ditet enlaire, demana per parlar.

Demana per parlar, però, no per a dir quies res, sinó que ell volia anar a palau i curar al rei amb una cosa que tenia per donar-li, entossuadint-se en no afegir ni una paraula més i entussuadint-se més encara en que ell volia curar-lo.

No es extranyaria pas de que, al sentir-lo, totes les mares es posessin de la banda d'aquell angelet, aixecant-se de tots indrets una gran cridoria, dient: «Deixeu-lo fer, porteu-lo al palau, que potser si que és l'escullit pel bon Deu i retornarà l'alegria al nostre país».

Ala, doncs, cap a veure el rei i a demanar-li audiència; com que en cap sala hi hauria cabut tanta gernació, vinga montar el troço a l'espaiós pati de la real estada.

Vesteixen els nobles les robes de gran gala i ocupa cada u el seti que per dignitat li pertoca.

Al toc de les trompetes avancen els farantes, obrint un ample passadís entre l'atapatda multitud que amb respecte saluda el pas del rei, qui veu més decaigut que mai.

Un cop assegut es fa el gran silenci i els caps es redressen encurosos. I el rei amb veu tremolosa, diu:—«¿Què és de vosaltres que m'ha de portar aquest remei amorós per l'atribulació cor meu? Dijeu-me, on se troba que n'estic força desitjós».

Un infantó que va amb màniga de ca-

missa i dó els calsons lligats amb una beta s'atansa al rei, dient-li:—Misenyor, aquí'm teniu.

—«¿Tú, fill meu? ¿Quem portes, tú, si't veig budes les mans?»

—«Oh, misenyor, bon rei; no és a les mans, no, on porto el remei vostre, sinó al cor; preneu els meus llavis en la besada que os dono per encarrec de tots els marrecs del reialme.—I saltant-li als genolls feu esclatar un fortíssim petó en les galtes arrugades del bon jao».

I el rei es curà com per miracle. No m'hi assembla pas gens an aquest bon rei del meu conte, mes, encara que me'l fessin com almeins dels vostres cors gentils i generosos, jo també vos en demano d'aquests petons vostres gorriots. ¿Qui de vosaltres vé a donar-me'l?»

J. ESTRANY.

A l'estranger

D'ANGLATERRA

Victima de l'aviació

París, 3, 1250 tarde.—Londres.—L'aviador Lushington, oficial de Marina, va sofrir ahir tarde una caiguda, prop de Eastchurch, resultant amb ferides de tanta gravetat que li han ocasionat la mort.—Havas.

El Rei d'Espanya

París, 3, 130 tarde.—El Rei d'Espanya, procedent de Viena i de pas per Anglaterra, ha arribat a l'estació de l'Est a les 8:55 del matí.

El vagó regi s'ha dirigit immediatament, per la línia de circumvalació, a l'estació del Nord, on ha arribat a les 9:35.

El monarca espanyol ha sigut saludat a l'estació pel senyor Villaurrutia, per una representació del Govern francès i per algunes personalitats de la colònia espanyola.

Don Alfons ha conversat alguns minuts amb les personalitats que han acudit a complimentar-lo.

El vagó regi ha sigut enganxat al ràpid de Calais, que a horrit de París a les 9:55.—Havas.

Viatge de D. Alfons

